MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BOLESŁAWCU

59-700 Bolesławiec ul. Cicha 7
tel. 75 645 78 23 fax 75 645 78 24
http://mops.boleslawiec.ibip.pl

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ ZAWARTYCH W STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIEJSKIEJ BOLESŁAWIEC NA LATA 2016-2025

za rok 2025

Bolesławiec, wrzesień 2026

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2016 – 2025 przyjęto do realizacji Uchwałą Rady Miasta Nr XIX/250/2016 z dnia 23 marca 2016 r.

W Strategii tej określono Misję wskazującą główne kierunki polityki społecznej prowadzonej przez władze miasta Bolesławca, wokół których winny skupiać się działania instytucji publicznych, prywatnych i organizacji pozarządowych:

Bolesławiec - miastem wyrównanych szans społecznych, sprzyjającym przeciwdziałaniu marginalizacji osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin z dziećmi oraz seniorów.

Sprawozdanie sporządzono w formie tabeli na podstawie danych zebranych od instytucji i organizacji działających na terenie naszego miasta, których działalność w istotny sposób wpływa na poziom życia naszej społeczności lokalnej, wpisując się w założenia określone w Strategii jako 4 główne cele:

Cel strategiczny nr 1: Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji społecznych i opiekuńczo- wychowawczych.

Cel strategiczny nr 2: Rozwijanie systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i starszych oraz zapewnienie im pełnego udziału w życiu społecznym.

Cel strategiczny nr 3: Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia.

Cel strategiczny nr 4: Rozwijanie systemu ograniczającego marginalizację grup społecznych z powodu uzależnień, przemocy w rodzinie i bezdomności.

Każdemu celowi przypisano cele operacyjne, a tym z kolei zadania, których realizacja przez poszczególne podmioty winna prowadzić do osiągnięcia określonych celów.

Cel Strategiczny nr 1: Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji społecznych i opiekuńczo – wychowawczych.

Cel operacyjny 1.1 Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego przez zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych.

Cel operacyjny 1.2 Rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach z dziećmi, wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo- wychowawczych.

Cel operacyjny 1.3 Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Wszystkie trzy cele operacyjne zostały szczegółowo opisane wraz z zadaniami w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024 – 2026 przyjętym przez Radę Miasta Bolesławiec w dniu 27 listopada 2024 r. Uchwałą Nr IX/81/2024. Cele i zadania w nim opisane sprawiają, iż jest on istotnym elementem wpisującym się w założenia Bolesławieckiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, które dotyczą działań związanych z szeroko rozumianym obszarem rozwiązywania problemów rodzin zamieszkałych w naszym mieście.

ZADANIE	PODMIOT	OPIS DZIAŁANIA, WSKAŹNIKI
1. Realizacja 3-letnich Programów Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec.	MOPS, TPD, TOP, ZHP, Wydział Społeczny Urzędu Miasta, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Pedagodzy szkół, PCPR, świetlice, Osiedlowy Klub dla Dzieci i Młodzieży - T. Kościuszki II, MKRPA	W dniu 27 listopada 2024 r. na IX sesji Rady Miasta Bolesławiec przedstawiono Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024 – 2026.

2. Realizacja innych programów osłonowych adresowanych do rodzin, np. Karta Dużej Rodziny.	MOPS	W Bolesławcu funkcjonują programy osłonowe pn. Karta Dużej Rodziny oraz Bolesławiecka Karta Dużej Rodziny. Ich realizacja przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu szczegółowo została ujęta w sprawozdaniu z działalności Ośrodka za 2025 r. oraz realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024 -2026.
3. Realizacja innych programów osłonowych adresowanych do rodzin, np. Karta Dużej Rodziny.	MOPS, Placówki Oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Straż Miejska, organizacje pozarządowe	Realizacja innych programów edukacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży szkolnej została jak wyżej ujęta w sprawozdaniu za 2025 r. w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Bolesławiec na lata 2024 – 2026.

Cel strategiczny nr 2: Rozwijanie systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych oraz zapewnienie im pełnego udziału w życiu społecznym.

Cel operacyjny 2.1 Wzmacnianie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym

Zadanie	Podmiot/ opis działania	Wskaźniki za 2025 rok
1. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych przez podmioty pomocy instytucjonalnej oraz rozwijanie infrastruktury w tym zakresie.	W Bolesławcu funkcjonują dwa Środowiskowe Domy Samopomocy jako dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i z niepełnosprawnością intelektualną: I ŚDS przy al. 1000 – lecia 32 D oraz II ŚDS przy ul. Parkowej 11. Obie placówki świadczą specjalistyczne usługi w zakresie uczenia i rozwijania umiejętności do samodzielnego życia.	W 2025 r. liczba podopiecznych korzystających z ośrodków wsparcia łącznie wynosiła 72 tj.: - I ŚDS: 37 osób - II ŚDS:35 osób
	<u>I Środowiskowy Dom Samopomocy</u>	
	-Wyjście na wystawę „Szopki bożonarodzeniowe ze zbiorów czeskich muzeów”.	Uczestniczyło 25 osób.
	-XXIII Integracyjne Spotkanie Opłatkowe Osób z Niepełnosprawnościami z biskupem legnickim.	Uczestniczyło 14 osób.
	-Wyjście do kina na film „Pan Kleks i wynalazek Filipa Golarza”.	Uczestniczyło 25 osób.
	-Koncert pianistyczny p. Leny Matyjewicz.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Warsztaty tworzenia bransoletek.	Uczestniczyło 27 osób.
	-Spotkanie walentynkowe.	Uczestniczyło 28 osób.

	-Koncert na saksofon ucznia Państwowej Szkoły Muzycznej II Stopnia p. Huberta Godka.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Wyjście do kina na film „Bridget Jones szalejąc za facetem”.	Uczestniczyły 23 osoby.
	-Warsztaty robienia serc z gliny przeprowadzone przez pracowników BOK-MCC w Bolesławcu.	Uczestniczyło 28 osób.
	-Obchody Dnia Kobiet - prezentacja programu rozrywkowego, przygotowanego przez panów, uczestników I ŚDS.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Wyjście na przedstawienie teatralne „Tragedia Grecka, czyli bogowie też mają swoje problemy”.	Uczestniczyło 21 osób.
	-29 Gala wręczania Nagrody Prezydenta Miasta Bolesławiec za promocję miasta w 2024 roku.	Uczestniczyły 3 osoby.
	-Wyjście na wystawę „Kobiecy wymiar rzeźby”.	Uczestniczyły 23 osoby.
	-Warsztaty robienia pisanek.	Uczestniczyły 24 osoby.
	-Pogadanka pracownika ZUS.	Uczestniczyło 15 osób.
	-Śniadanie wielkanocne.	Uczestniczyło 25 osób.
	-Pogadanka strażaka.	Uczestniczyły 24 osoby.
	-Olimpiada optymizmu.	Uczestniczyło 25 osób.

	-Przedstawienie teatralne „Urodziny u cioci Balbiny” w wykonaniu artystów scen krakowskich Agencji Art. Metanoia.	Uczestniczyły 24 osoby.
	-Biesiada majówkowa.	Uczestniczyło 10 osób.
	-Pogadanka pracowników ZUS.	Uczestniczyły 23 osoby.
	-Wspólne grillowanie.	Uczestniczyło 27 osób.
	-Wyjście na wystawę malarstwa UTW w Bolesławcu.	Uczestniczyły 24 osoby.
	-Wyjście do lodziarni.	Uczestniczyły 23 osoby.
	-Zabawa taneczna na powitanie lata.	Uczestniczyło 25 osób.
	-Przedstawienie teatralne Pacjentów Oddziału Dziennego Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych.	Uczestniczyło 20 osób.
	-Wycieczka do Leszczyny na XI Mistrzostwa Polski w Płukaniu Złota Osób z Niepełnosprawnością.	Uczestniczyło 20 osób.
	-Warsztaty czerpania papieru.	Uczestniczyło 18 osób.
	-Wyjście do Muzeum Ceramiki na wystawę „Z papierem przez dwa tysiąclecia” - wystawa czasowa ze zbiorów Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju.	Uczestniczyło 21 osób.
	-Wycieczka do zoo i ogrodu botanicznego w Libercu.	Uczestniczyło 25 osób.

	-Spotkanie z policjantami.	Uczestniczyło 21 osób.
	-Wspólne grillowanie.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Pokaz urządzenia wielofunkcyjnego Termomix.	Uczestniczyło 25 osób.
	-Wspólne wyjście do kina na film „Vinci 2”.	Uczestniczyło 19 osób.
	-Wyjście na wystawę „Jubileusz 75-lecia Ceramiki Artystycznej Spółdzielni Rękodzieła Artystycznego w Bolesławcu.	Uczestniczyło 19 osób.
	-Warsztaty ceramiczne „Wokół ceramiki”.	Uczestniczyło 20 osób.
	-Wyjście do kina na film „Teściowie 3”.	Uczestniczyło 19 osób.
	-II Koncert na saksofon ucznia Państwowej Szkoły Muzycznej II Stopnia p. Huberta Godka.	Uczestniczyło 21 osób.
	-Obchody „Dnia Chłopaka” - prezentacja programu rozrywkowego przygotowanego przez Panie z I ŚDS.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Wycieczka do zoo w Görlitz.	Uczestniczyły 23 osoby.
	-Wyjście na wystawę „Malarstwo – kompozycje różne”.	Uczestniczyło 20 osób.
	-Wyjście na uroczystość „Bolesławiecki Dzień Seniora”.	Uczestniczyło 6 osób.
	-Wyjście do kina na film „Chopin, Chopin…”.	Uczestniczyło 21 osób.

	-Wycieczka do Wrocławia - wystawa „Kolejkowo” i Oławy- Muzeum Motoryzacji.	Uczestniczyło 35 osób.
	-Wyjście do kina na film „Uwierz w Mikołaja 2”.	Uczestniczyło 25 osób.
	-Warsztaty aromaterapii.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Wyjście do kręgielni.	Uczestniczyło 25 osób.
	-Wyjście na pizzę.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Zabawa andrzejkowa.	Uczestniczyło 27 osób.
	-Wycieczka do Jeleniej Góry i Cieplic do Muzeum Karkonowskiego i na spektakl teatralny „Brzydkie kacząteko”.	Uczestniczyło 28 osób.
	-Spektakl muzyczny” Zimny drań” w wykonaniu artysty scen krakowskich Agencji Art. Metanoia.	Uczestniczyło 21 osób.
	-Spotkanie wigilijne.	Uczestniczyło 35 osób.
	-Wyjście do kina na film „Piernikowe serce”.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Spotkanie sylwestrowe.	Uczestniczyło 27 osób.
	-Obchody imienin lub urodzin uczestników I ŚDS.	Uczestniczyło 35 osób.

	II Środowiskowy Dom Samopomocy	
	-Wyjście na seans filmowy pt.: „Kleks i wynalazek Filipa Golarza”.	Uczestniczyło 27 osób.
	-Uczestnictwo w XXIII Spotkaniu Opłatkowym Osób Niepełnosprawnych z powiatu bolesławieckiego.	Uczestniczyło 10 osób.
	-Integracyjny bal karnawałowy w II ŚDS z udziałem gości z Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu.	Uczestniczyło 40 osób.
	-Walentynki Społeczności II ŚDS.	Uczestniczyło 29 osób.
	-Spektakl kabaretowy pt.: „Do zakochania jeden krok, czyli szelmostwa lisa Witalisa”.	Uczestniczyło 30 osób.
	-Zabawa integracyjna z okazji Tłustego Czwartku.	Uczestniczyło 30 osób.
	-Spektakl teatralny pt.: „Opowieści o dobroci”.	Uczestniczyło 27 osób.
	-Warsztaty ceramiczne – tworzenie ceramicznych serduszek zorganizowane dla podopiecznych II ŚDS przez pracowników BOK – MCC, na potrzeby Gali rozdania nagród Prezydenta za promocję miasta.	Uczestniczyło 30 osób.
	-Dzień Kobiet – program rozrywkowy przygotowany przez uczestników II ŚDS.	Uczestniczyło 28 osób.
	-Wyjście na seans filmowy pt.: „Śnieżka”.	Uczestniczyły 24 osoby.

	-Spotkanie wielkanocne w II ŚDS.	Uczestniczyło 28 osób.
	-Zajączek wielkanocny - udział podopiecznych II ŚDS w spotkaniu integracyjnym z inicjatywy młodzieży z Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu.	Uczestniczyło 28 osób.
	-Udział w IX Regionalnym Przeglądzie Osób z Niepełnosprawnością „Polskie Pieśni Patriotyczne i Piosenki Wojskowe”.	Uczestniczyło 15 osób.
	-Wycieczka autokarowa do Palmiarni w Wałbrzychu i Zamku Książ.	Uczestniczyło 25 osób.
	-Wyjście na seans filmowy pt.: „Dziadku wiejemy”.	Uczestniczyło 25 osób.
	-Olimpiada optymizmu – impreza sportowo-rekreacyjna współorganizowana z Dziennym Domem Senior +, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji i I ŚDS w Bolesławcu.	Uczestniczyły 23 osoby.
	-Biesiada majówkowa - Spotkanie integracyjne zorganizowane przez Społeczność II ŚDS w formule mini przeglądu piosenki biesiadnej oraz zabawy muzycznej z degustacją grillowanych potraw.	Uczestniczyło 60 osób.
	-Udział w XI Mistrzostwach Polski w Płukaniu Złota dla Osób z Niepełnosprawnością.	Uczestniczyło 17 osób.

	-Udział w projekcie „Niesamowite Góry Sowie – Atrakcyjny Dolny Śląsk” realizowanym przez Stowarzyszenie „W stronę Słońca” z Chojnowa.	Uczestniczyło 5 osób.
	-Wycieczka do Zoo w Görlitz.	Uczestniczyły 24 osoby.
	-Wyjście na seans filmowy pt.: „Teściowie 3”.	Uczestniczyło 27 osób.
	-Udział w Regionalnych Igrzyskach Lekkoatletycznych „Mistrzowie na start” – Dzień Sprawności Motorycznych.	Uczestniczyło 5 osób.
	-Impreza okolicznościowa - Dzień Chłopaka.	Uczestniczyło 28 osób.
	-Udział w mini koncercie zaproszonego do II ŚDS gościa Władysława Byrdy - szlagiery polskiej i amerykańskiej muzyki rozrywkowej.	Uczestniczyło 29 osób.
	-Mini Happening ulicami miasta z okazji Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego.	Uczestniczyło 31 osób.
	-Wyjazd do Złotoryi na IX Integracyjny Przegląd Twórczości Artystycznej „Uskrzydleni Sztuką”.	Uczestniczyło 5 osób.
	-Udział w XIX Dolnośląskim Turnieju Koszykówki Olimpiad Specjalnych.	Uczestniczyły 2 osoby.
	-Wyjście na seans filmowy pt.: „Uwierz w Mikołaja 2”.	Uczestniczyło 25 osób.

	-Taneczne zabawy andrzejkowe: w Chojnowie na zaproszenie Środowiskowego Domu Samopomocy nr 2 z Chojnowa i w siedzibie II ŚDS.	Uczestniczyło 40 osób.
	-Udział w mini koncercie zaproszonego do II ŚDS gościa Grzegorza Uniwersała - szlagiery światowej muzyki rozrywkowej i operowej.	Uczestniczyło 26 osób.
	-Impreza okolicznościowa - odwiedziny Świętego Mikołaja w II ŚDS.	Uczestniczyły 32 osoby.
	-Spotkanie bożonarodzeniowe w II ŚDS.	Uczestniczyły 32 osoby.
	<u>Warsztaty Terapii Zajęciowej</u> Działania placówki obejmują: -aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, -stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.	Na terenie powiatu bolesławieckiego funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, prowadzony przez Stowarzyszenie Rodziców Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski w Bolesławcu. Warsztat jest placówką pobytu dziennego dla 35 osób z niepełnosprawnościami. Koszty rocznej działalności WTZ: 1 368 734 zł (w tym 1 231 860 zł środki PFRON+136 874 zł dotacja ze

	Zajęcia warsztatowe organizowane są w 7 pracowniach, tj.: komputerowej, rękodzielniczej, gospodarstwa domowego, obróbki drewna, obróbki metalu, ogrodniczo-porządkowej, krawiecko-artystycznej.	środków budżetu powiatu bolesławieckiego). Dla porównania w 2024 r. koszty rocznej działalności WTZ wyniosły 1 310 400 zł, w tym 1 179 360 zł (środki PFRON) +131 040 zł (dotacja ze środków budżetu powiatu bolesławieckiego).
	Działania w 2025 r.:	
	–pomoc w przygotowaniach do XXIII Integracyjnego Spotkania Opłatkowego,	Uczestniczyło 35 osób.
	–udział w uroczystości zorganizowanej z okazji Tłustego Czwartku oraz Bal Karnawałowy,	Uczestniczyło 35 osób.
	–udział w uroczystości z okazji Walentynek,	Uczestniczyło 35 osób.
	–udział w uroczystości z okazji Dnia Kobiet,	Uczestniczyło 35 osób.
	–udział w spektaklu teatralnym w siedzibie WTZ,	Uczestniczyło 35 osób.
	-kiermasz z okazji Wielkanocy,	Uczestniczyło 35 osób.
	-udział w IX Regionalnym Przeglądzie Twórczości „Polskie Pieśni Patriotyczne i Wojskowe”,	Uczestniczyło 9 osób.

	-udział w XV zawodach integracyjnych w Zgorzelcu,	Uczestniczyło 7 osób.
	-udział w integracyjnym wyjściu na basen,	Uczestniczyło 30 osób.
	-wycieczka integracyjna do Grecji,	Uczestniczyły 23 osoby.
	-udział w uroczystości z okazji Dnia Mężczyzny,	Uczestniczyło 35 osób.
	-udział w II edycji Górskie Jazdy z Gwiazdami,	Uczestniczyło 8 osób.
	-kiermasz stroików nagrobnych w związku z nadchodzącym Dniem Wszystkich Świętych,	Uczestniczyło 35 osób.
	-udział w zabawie Andrzejkowej,	Uczestniczyło 30 osób.
	-wyjazd na kiermasz bożonarodzeniowy do Urzędu Marszałkowskiego do Wrocławia,	Uczestniczyło 12 osób.
	-wyjazd na kolorowy festiwal twórczości Osób z Niepełnosprawnością do Ścinawy,	Uczestniczyło 8 osób.
	-udział w spotkaniu wigilijnym,	Uczestniczyło 35 osób.
	-realizacja programu „Zajęcia klubowe w WTZ” finansowanego ze środków PFRON.	Uczestniczyło 8 osób.

	<u>Powiat Bolesławiecki / PCPR - zadanie: dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej</u> Działania placówki obejmują: -aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, -stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Zajęcia warsztatowe organizowane są w 7 pracowniach, tj.: komputerowej, rękodzielniczej, gospodarstwa domowego, obróbki drewna, obróbki metalu, ogrodniczo-porządkowej, krawiecko - artystycznej. W 2025 r. Powiat Bolesławiecki na podstawie umowy z dnia 24.03.2025 r. (nr KLU/000032/01/D), kontynuował realizację programu „Zajęcia klubowe w WTZ" finansowanego ze środków PFRON. Jednostką prowadzącą zajęcia było Stowarzyszenie Rodziców Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski w Bolesławcu. Zajęcia klubowe to forma rehabilitacji wspierająca osoby z niepełnosprawnościami w utrzymaniu	Na terenie powiatu bolesławieckiego funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, prowadzony przez Stowarzyszenie Rodziców Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski w Bolesławcu. Koszty rocznej działalności WTZ: 1 368 734,00 zł, w tym 1 231 860,00 zł (środki PFRON), 136 874,00 zł. Dla porównania w 2024 r. koszty rocznej działalności WTZ wyniosły 1 310 400,00 zł, w tym 1 179 360 zł (środki PFRON), 131 040,00 zł. W 2025 r. uczestnikami programu realizowanego w WTZ w Bolesławcu było 8 osób z niepełnosprawnościami.

	samodzielności oraz aktywności społeczno-zawodowej. Są przeznaczone dla byłych uczestników WTZ, którzy podjęli pracę oraz dla osób oczekujących na miejsce w WTZ. Ich celem jest przygotowanie do terapii w WTZ lub wsparcie po jej zakończeniu. Zajęcia odbywały się w wymiarze co najmniej 5 godzin miesięcznie.	Łączna wartość zadania wynosiła 57 072,00 zł, z czego 1 392,00 zł przeznaczono na obsługę programu (2,5 %). Dla porównania w 2024 r. uczestnikami programu realizowanego w WTZ w Bolesławcu było 10 osób z niepełnosprawnościami. Wartość programu wyniosła 67 650,00 zł (środki PFRON).
	<u>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</u> - dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. W 2025 r. zrealizowano dwa dofinansowania: 1) dla Stowarzyszenia Rodziców i Dzieci Specjalnej Troski w Bolesławcu na organizację spotkania integracyjnego „Opłatek osób z niepełnosprawnościami 2024” (600 uczestników: 400 osób z niepełnosprawnościami, 200 opiekunów), 2) dla SON na organizację wycieczki „Królewski Kraków -Wieliczka”.	Kwota: 37 6200,00 zł Liczba uczestników: 600 osób Kwota 8 000,00 zł Liczba uczestników: 35 osób

	<u>Towarzystwo Przyjaciół Dzieci</u> Aktywne działanie Koła TPD Dzieci i Młodzieży z niepełnosprawnością, które funkcjonuje jako grupa wsparcia-organizowanie spotkań, informowanie o aktualnych przepisach, wymiana doświadczeń, imprezy integracyjne. -Członkostwo przedstawiciela Koła w Prezydium Krajowego Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży z niepełnosprawnościami w Warszawie. -Udział przedstawicieli Koła w Radzie Pożytku Publicznego i Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Bolesławieckim. **<u>Hufiec ZHP Bolesławiec</u>** Całoroczna działalność dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami zrzeszonej w 45 Drużynie Harcerskiej Nieprzetartego Szlaku KAMYK. W ramach jej działań harcerze uczestniczyli w:	Koło liczy 45 członków – młodzież z niepełnosprawnością oraz rodzice. Odbyło się 6 spotkań. Zorganizowano 3 imprezy integracyjne. Udział w szkoleniach, zebraniach, imprezach okolicznościowych. Edukowanie, przekazywanie pozyskanych informacji i materiałów członkom Koła. Reprezentowanie interesów oraz przedstawianie stanowiska w sprawach dotyczących osób z niepełnosprawnościami. 10 chłopców

	- cotygodniowych spotkaniach (zbiórkach harcerskich), - biwakach i rajdach, - zawodach na orientację, - regatach kajakowych na Odrze, - zawodach na orientację, - festiwalach piosenki, - zimowisku w Toruniu, - obozie harcerskim pod namiotami w Szenajdzie, - uroczystościach patriotycznych, -Akcji PAMIĘĆ - odwiedzenie i udekorowanie chorągiewkami grobów żołnierzy AK i instruktorów harcerskich. **<u>Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida – Centrum Wiedzy w Bolesławcu</u>** -Realizacja spotkań z osobami głuchoniemymi w ramach Klubu Głuchego Czytelnika działającego w sieci Dyskusyjnych Klubów Książki. -Wyjazd do Kliczkowa członków DKK Głuchego Czytelnika. -MBP-CW udostępniła urządzenia Czytak Plus – odtwarzacza książek dla osób niewidomych i niedowidzących. Współpraca ze Stowarzyszeniem	Odbyło się 10 spotkań, które zgromadziły 135 osób. W spotkaniu uczestniczyło 12 osób. W tej formie wypożyczono 543 książki.

	Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. H. Ruszyca. -Organizacja spotkań autorskich tłumaczonych na język migowy. -Udział uczniów Powiatowego Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych w Bolesławcu w warsztatach tematycznych w Centrum Wiedzy. W 2025 r. dokonano poprawy dostępności architektonicznej w budynku głównym MBP-CW dla osób z niepełnosprawnościami. Położono nacisk na dostępność fizyczną, względy sensoryczne i zasady włączenia społecznego: - zamontowano poręcze na klatkach schodowych, - wyposażono windę w moduł sygnalizatora głosowego, - wykonano oznakowanie kontrastowe komunikacyjne w postaci: planów tyflograficznych, naklejek tyflograficznych na poręczach, tabliczek tyflograficznych przyklamkowych do WC, kontrastowe oznaczenia ciągów komunikacyjnych, schodów, drzwi oraz windy.	Odbyły się 2 spotkania, które zgromadziły 60 osób. Odbyło się 7 spotkań, w których udział wzięło 151 uczniów PZSiPS w Bolesławcu.

	<u>Muzeum Ceramiki w Bolesławcu</u> -Współtworzenie materiałów informacyjnych ułatwiających zwiedzanie Bolesławca osobom niedowidzącym i niewidzącym przy użyciu tyflografii i aplikacji audiodeskrypcyjnej w ramach projektu „Stuk" (autorski projekt Julii Gizy). -Realizacja oprowadzań kuratorskich po wystawach stałych i czasowych dla osób z niepełnosprawnościami, we współpracy ze środowiskowymi domami samopomocy, Powiatowym Zespołem Szkół i Placówek Specjalnych i Bolesławieckim Klubem Amazonek. -Realizacja warsztatów tematycznych (przybliżających specyfikę dawnej apteki, wykonywanie ozdób bożonarodzeniowych i wielkanocnych, dekorowanie ceramiki, tworzenie prac rzeźbiarskich z gliny) dla osób z niepełnosprawnościami, we współpracy z PZSiPS, Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu, środowiskowymi domami samopomocy i Bolesławieckim Klubem Amazonek.	Przeprowadzono 5 oprowadzań, w którym wzięło udział 99 osób. Przeprowadzono 11 zajęć, w których wzięło udział 131 osób.

2. Promowanie inicjatyw wolontarystycz-nych na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościa-mi.	**<u>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu</u>** Od 2012 r. w MOPS działa Centrum **Wolontariatu**. Jego celem jest wspieranie przez wolontariuszy niektórych działań pracowników socjalnych, tworzenie siatki więzów międzyludzkich, przełamywanie stereotypu, że pomoc społeczna to tylko „rozdawanie pieniędzy", współdziałanie z pracownikami w realizacji misji Ośrodka. Działania jakie były podejmowane to głównie: -pomoc w Dziennym Domu Senior + tj. organizacja czasu wolnego, udział w grach planszowych, przygotowanie imprez okolicznościowych, -pomoc na rzecz seniorów w kryzysowych sytuacjach (robienie zakupów), -pomoc w drobnych naprawach urządzeń domowych, -spędzanie wspólnego czasu z pensjonariuszami Domu Pomocy Społecznej, -pomoc przy organizacji „Bolesławieckiej Gwiazdki Życzliwości".	W 2025 r. Centrum Wolontariatu posiadało podpisanych z wolontariuszami 14 porozumień.
	<u>Towarzystwo Przyjaciół Dzieci</u> Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Promowanie postaw aktywnych wśród osób z niepełnosprawnościami i starszych.	

	<u>Miejskie Przedszkole Publiczne nr 1 w Bolesławcu</u> - Udział w działaniu Przedszkolny MasterChef wspólnie z seniorami, wspólne gotowanie oraz przygotowywanie zdrowych przekąsek. - Organizacja Niebieskich Igrzysk w ramach obchodów Światowego Dnia Autyzmu. - Organizowanie w przedszkolu warunków do edukacji, organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. - Mały Memoriał Kusocińskiego w SP 1 – udział w zawodach sportowych. - Udział w Integracyjnym WF - Świąteczna Misja. - Wykonanie kartek bożonarodzeniowych dla seniorów. - Organizacja Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa (Dzień Kolorowej Skarpetki). - Udział w projekcie „Strażnicy lasu”. -Wspólna wigilia przedszkolna – występ bożonarodzeniowy dla kolegów „Jasełka”, angażowanie dzieci z niepełnosprawnościami do udziału w przedstawieniach. - Akcja sadzenia drzew miododajnych na terenie przedszkola. - Udział w ogólnoeuropejskim wydarzeniu Move Week promującym aktywność fizyczną i zdrowy styl życia – zorganizowanie dni sportu w przedszkolu, zachęcanie do codziennego ruchu.	Dzieci sześcioletnie czynnie uczestniczyły i działały wspólnie z seniorami w Przedszkolnym MasterChefie. W Niebieskich Igrzyskach, Dniu Kolorowej Skarpetki, wydarzeniu Move Week, Integracyjnym Wf - wzięła udział cała społeczność przedszkolna oraz nauczyciele (150 osób). Celem tych działań była integracja dzieci z autyzmem z rówieśnikami, stworzenie możliwości pełnego zaangażowania osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne. Zatrudnianie w przedszkolu specjalistów: logopedy, rewalidanta, psychologa, pedagoga specjalnego, terapeutów pedagogicznych.

	- Obchody tysiąclecia koronacji Bolesława Chrobrego – uroczystość przedszkolna, udział w konkursie plastycznym „Korona króla Chrobrego”. **<u>Miejskie Przedszkole Publiczne nr 2 w Bolesławcu</u>** Uczestniczyliśmy w projekcie „Szkoła dostępna dla wszystkich”, który jest wspólną inicjatywą Instytutu Badań Edukacyjnych, UNICEF oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki. Głównym celem inicjatywy jest podniesienie kompetencji pedagogów, psychologów, pedagogów specjalnych, logopedów i terapeutów pedagogicznych w zakresie ochrony zdrowia psychicznego oraz udzielania wsparcia edukacyjno - specjalistycznego. W ramach projektu zrealizowano 5 modułów poprzez udział w wykładach w formie webinarów prowadzonych przez wykładowców z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytetu w Białymstoku oraz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i szkoleniach: • PROGRAM 1. „Wdrożenie do praktyki szkolnej metod diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną - dla pedagogów,	

	pedagogów specjalnych logopedów, terapeutów pedagogicznych”, • PROGRAM 2. „System wsparcia edukacyjno - specjalistycznego uwzględniający zróżnicowane potrzeby uczniów podczas zajęć lekcyjnych”, • PROGRAM 3. „Ochrona zdrowia psychicznego, zapobieganie zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży oraz oddziaływania edukacyjno-specjalistyczne skierowane do uczniów”, • PROGRAM 4. „Prowadzenie działań integracyjnych uczniów i ich rodzin z doświadczeniem migracji, w tym uchodźców z Ukrainy”, • PROGRAM 5. „Budowanie pozytywnego klimatu szkoły/przedszkola”. Udział w projekcie pozwolił nam na poszerzenie wiedzy i kompetencji z zakresu ważnych obszarów tematycznych, tj. ochrona zdrowia psychicznego, udzielanie wsparcia edukacyjno-specjalistycznego w tym dzieciom z doświadczeniem migracji. Systematyczne pogłębianie wiedzy z zakresu metodyki poprzez studiowanie fachowej literatury, jak również korzystanie z internetu jako podstawowego źródła informacji podnosi poziom kompetencji jako nauczyciela przedszkola, co wpłynęło na jakość pracy przedszkola. Uczniowie Powiatowego Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych w Bolesławcu wzięli udział w obchodach	Uczestniczyło 110 osób

	Światowego Dnia Autyzmu. Integracja i możliwość wspólnej zabawy z przedszkolakami z udziałem uczniów z niepełnosprawnościami. Realizacja projektu SCEW (Specjalistyczne Centra Edukacji Włączającej) z Powiatowym Zespołem Szkół i Placówek Specjalnych w Bolesławcu pozwoliła nam w praktyczny sposób wzmocnić jakość edukacji włączającej w naszej placówce. Wykorzystanie sprzętu specjalistycznego znalazło szerokie zastosowanie zarówno w pracy z dziećmi w przedszkolu, jak i podczas zajęć modelowych. Dzięki temu możliwe było lepsze dostosowanie środowiska edukacyjnego do indywidualnych potrzeb dzieci, wspieranie ich rozwoju sensorycznego, komunikacyjnego oraz społecznego. Zajęcia modelowe stały się szczególną przestrzenią uczenia się dla nauczycieli – umożliwiły obserwację konkretnych metod pracy, zastosowania narzędzi oraz sposobów reagowania na zróżnicowane potrzeby przedszkolaków. Wiedza ta była następnie wdrażana w codziennej praktyce dydaktycznej. Istotnym elementem projektu były również konsultacje oraz superwizje, które stworzyły bezpieczną przestrzeń do refleksji, analizy trudności i wzajemnego wsparcia. Dzięki nim nauczyciele mogli nie tylko rozwijać swoje kompetencje, ale także budować większą pewność	

	w pracy z dziećmi o zróżnicowanych możliwościach i potrzebach. W ramach konsultacji z ekspertami nauczyciele poszerzyli swoją wiedzę w tematach: **1**.Pozytywna dyscyplina **2**.Współpraca z rodzicami w sytuacjach trudnych **3**.Agresywne zachowania dzieci, jak im zapobiegać i radzić sobie z nimi **4**.Integracja sensoryczna w przedszkolu, jak wspierać rozwój dziecka na co dzień **5**.Kiedy zachowanie ma podłoże sensoryczne - jak rozumieć reakcje dziecka i skutecznie na nie odpowiadać. Sposoby wykorzystania sprzętu specjalistycznego z wypożyczalni SCWEE. W ramach konsultacji dla rodziców realizowanych w projekcie SCWEW w przedszkolu przeprowadzono szereg spotkań, które wspierały rodziców w pracy z dziećmi prezentującymi trudne zachowania. Podczas spotkań omawiano i wdrażano konkretne rozwiązania, tj. wprowadzanie jasnych zasad i przewidywalnej struktury dnia, stosowanie wzmocnień pozytywnych, budowanie systemów motywacyjnych oraz konsekwentne reagowanie na zachowania niepożądane. Rodzice poznawali sposoby wspierania komunikacji dziecka, techniki wyciszające i regulacyjne, a także metody zapobiegania trudnym sytuacjom poprzez odpowiednie przygotowanie dziecka do zmian i nowych	

	doświadczeń. Ważnym elementem było także uczenie rozpoznawania emocji dziecka oraz adekwatnego reagowania na jego potrzeby. Dzięki tym działaniom rodzice zyskali większą pewność w codziennym funkcjonowaniu, a ich oddziaływania wychowawcze stały się bardziej spójne i skuteczne. Projekt wyraźnie wpłynął na zmianę sposobu myślenia o różnorodności. Coraz częściej postrzegamy ją nie jako barierę, lecz jako naturalny element środowiska edukacyjnego, który wzbogaca proces uczenia się. Wzrosła nasza uważność na potrzeby dzieci, elastyczność w działaniu oraz gotowość do indywidualizacji pracy. Do najważniejszych korzyści możemy zaliczyć rozwój kompetencji nauczycieli, zwiększenie dostępności procesu edukacyjnego oraz wzmocnienie współpracy w zespole. Widoczne są także konkretne rezultaty w funkcjonowaniu dzieci – większe poczucie bezpieczeństwa, lepsze zaangażowanie oraz aktywniejszy udział w zajęciach. Najcenniejszą zmianą jest jednak to, że edukacja włączająca przestała być dla nas jedynie założeniem, a stała się codzienną praktyką, opartą na zrozumieniu, współpracy i otwartości. To, co udało się nam osiągnąć, to nie tylko wdrożenie nowych narzędzi czy metod pracy. To przede wszystkim zmiana sposobu myślenia – od dostosowywania ucznia	

	do systemu, do tworzenia systemu, który odpowiada na potrzeby każdego ucznia. Na zaproszenie szkoły w ramach XI Pikniku Integracyjnego pod hasłem: „Moja rodzina i Ja" świętowaliśmy Dzień Dziecka poprzez udział we wspólnych zabawach i integracji. Przedszkole zorganizowało szereg działań, które zwracały uwagę i uwrażliwiały społeczeństwo na to, że żyją wśród nas osoby z dystrofią mięśniową. Pragnęliśmy pokazać dzieciom z DMD, że nie są osamotnione w swojej chorobie. Przedszkole podjęło następujące działania w ramach realizacji Ogólnopolskiej Akcji Edukacyjno-Charytatywnej „Tulipany Mocy": -festiwal „Śpiewające serca", -akcja „Kwitnące serca", -akcja „Łańcuch dobra", -zaświeć się na czerwono, -anonimowa skrzynka na sygnały, -tulipany mocy-akcja charytatywna na rzecz dzieci z dystrofią mięśniową ze Stowarzyszeniem Pro Salute w Białymstoku – udział wzięło 125 osób. Integracja uczniów z niepełnosprawnościami z rówieśnikami, -kwiecień miesiącem świadomości o autyzmie, Niebieskie Igrzyska. Dzieci z przedszkola wraz z grupą	

	uczniów z PZSiPS w Bolesławcu wspólnie brały udział w zajęciach sportowych, -odwiedziny seniorów w przedszkolu, wspólne warsztaty wielkanocne, malowanie i ozdabianie pisanek, -przygotowanie kartek bożonarodzeniowych, -zbieranie plastikowych nakrętek na rzecz akcji charytatywnych, -przeprowadzenie działania charytatywno-społecznego na rzecz dziecka z niepełnosprawnością, -organizowanie spotkań rodziców ze specjalistami, pracownikami Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, -przyjmowanie coraz większej liczby dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego- od września 2025 r. uczęszcza do przedszkola 24 dzieci z orzeczeniem i opiniami, -diagnozowanie potrzeb-ścisła współpraca z Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorami sądowymi, Domem Dziecka, -organizowanie na terenie przedszkola spotkań zwiększających świadomość wobec osób z niepełnosprawnościami, -światowy Dzień Osób z Zespołem Downa (Dzień Kolorowej Skarpetki), Światowy Dzień Świadomości Autyzmu,	

	-wyrównywanie szans dzieci z niepełnosprawnościami poprzez organizowanie odpowiednich warunków do edukacji – zatrudnienie logopedy, nauczyciela rewalidatora, psychologa, pedagoga specjalnego, terapeutę pedagogicznego, oligofrenopegagoga, -organizowanie pomocy pscyhologiczno-pedagogicznej, -angażowanie dzieci i młodzieży do uczestnictwa w życiu publicznym, kulturalnym, sportowym, rekreacji, -organizowanie Festynów Rodzinnych oraz imprez integracyjnych („Na niebiesko dla autyzmu", „Światowy Dzień Zespołu Downa"), -włączenie się w wyjątkową Galę Talentów „Rozwiń skrzydła-uwierz w siebie". Poprzez prezentację mocnych stron dzieci, pasji i osiągnięć w różnych obszarach, wydarzenie ma za zadanie zmienić stereotypowy sposób postrzegania osób z niepełnosprawnościami, pokazać ich potencjał oraz pozytywnie wpłynąć na ich społeczny odbiór, -udział dzieci w przedstawieniach teatralnych, seansach filmowych oraz spektaklach muzycznych odbywających się na terenie przedszkola, współpraca ze szkołą integracyjną i specjalną, -udział w XI Pikniku Integracyjnym „Moja Rodzina i Ja" w PZSiPS zorganizowanym z okazji Dnia Dziecka, -udział w przedstawieniu organizowanym przez dzieci i opiekunów z Domu Dziecka,	

	-organizacja Niebieskich Igrzysk-imprezy sportowo-integracyjnej dla uczniów szkół podstawowych z Bolesławca w ramach Światowego Miesiąca Świadomości Autyzmu. W 2025 r. przedszkole zorganizowało wyjątkowe święto Dnia Praw Dziecka obchodzone pod hasłem „Słuchajmy przyszłości". Dzieci dzieliły się swoimi spostrzeżeniami nt. powodów do radości i uśmiechu oraz o tym, co może powodować, że mały człowiek jest smutny i co mu sprawia przykrość. -Udział w charytatywnym konkursie „Ile waży św. Mikołaj" prowadzonym przez Fundację Pomóż i Ty. -Udział w akcji „Szlachetna Paczka" -rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością otrzymała potrzebne wsparcie. **<u>Miejskie Przedszkole Publiczne nr 3 w Bolesławcu</u>** -Udział w Niebieskich Igrzyskach. -Organizacja święta optymizmu. -Współpraca z seniorami z Dziennego Domu Snior+, występ z okazji Dnia Babci i Dziadka, jasełka. -Udział w konkursie „Przedszkolaki gotują z seniorami-Masterchef". -Organizacja pikniku rodzinnego pod hasłem „Stop przemocy domowej".	230 dzieci, 35 osób personelu 60 dzieci, 4 nauczycieli 10 dzieci, 4 nauczycieli 300 osób

	-Organizacja spotkań z policjantem. -Obchody Dnia przedszkolaka. -Obchody światowego dnia świadomości dystrofii mięśniowej. -Organizacja przeglądu tańca „Na ludową nutę”. -Udział w projekcie „Strażnicy lasu". -Udział w akcji „Integracyjny WF świąteczna misja”. -Udział w międzynarodowym projekcie „Kolorowe uczucia Gucia”. -Spotkania z psychologiem z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. -Zajęcia adaptacyjne dla nowoprzyjętych dzieci. **<u>Miejskie Przedszkole Publiczne nr 4 w Bolesławcu</u>** -XII Bieg charytatywny „Dzieci dzieciom” na rzecz dzieci nieuleczalnie chorych i po wypadkach komunikacyjnych z hospicjum we Wrocławiu w ramach XIII Wrocławskiego Biegu Sponsorowanego. -Tulipany mocy - akcja charytatywna na rzecz dzieci z dystrofią mięśniową we współpracy ze Stowarzyszeniem Pro Salute w Białymstoku.	150 dzieci, 12 nauczycieli 250 dzieci, 35 osób personelu 250 dzieci, 35 osób personelu Wszystkie miejskie przedszkola 25 dzieci, 2 nauczycieli 25 dzieci, 2 nauczyciel 75 dzieci, 6 nauczycieli 50 dzieci, 100 rodziców, 4 nauczycieli Udział wzięło 190 osób, akcja miała na celu uwrażliwienie dzieci na nieszczęścia innych osób, budowanie empatii. Udział wzięło 125 osób akcja miała na celu uwrażliwienie dzieci na nieszczęście innych osób, budowanie empatii

	- Udział i zajęcie II miejsca w ogólnopolskim festiwalu piosenki prozdrowotnej „Śpiewające serca” pod patronatem Stowarzyszenia Pro Salutei Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku”.	Uczestniczyło 17 dzieci.
	-Integracja uczniów z niepełnosprawnością z rówieśnikami – realizacja programu „Auf dem Spielplatz” z dziećmi z Powiatowego Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych - zajęcia edukacyjne.	Wzięło w nich udział 50 osób, zajęcia mają na celu integrację poprzez zabawę i naukę z dziećmi z niepełnosprawnościami.
	-Udział w projekcie „Strażnicy lasu”, „Mega laurka”- zajęcia wspierające bezpieczne zachowania w lesie.	Uczestniczyło 100 dzieci.
	-Błękitne igrzyska” zajęcia sportowe integrujące dzieci zdrowe i z niepełnosprawnościami.	Uczestniczyło 100 dzieci.
	- „Movie Week”- zajęcia sportowe, propagujące zdrowy styl życia.	Uczestniczyło 100 dzieci.
	-Udział dzieci w „Przedszkolnym Masterchefie – współorganizator Dzienny Dom Senior +.	Uczestniczyło 10 dzieci + 2 nauczycieli.
	- „Herbatka dla seniora” - przedstawienie krótkiego montażu słowno-muzycznego i wspólne Świętowanie Dnia Seniora.	Uczestniczyło 25 dzieci + Seniorzy.

	- Realizacje ogólnopolskiego projektu edukacyjnego „Rosnę z matematyką” pt. „Matematyka od Seniora do smyka” przy udziale Bolesławieckich Seniorów. **<u>Miejskie Przedszkole Publiczne nr 5 w Bolesławcu</u>** -Zbiórka charytatywna na rzecz podopiecznych Domu Dziecka w Bolesławcu. -Charytatywna zbiórka książek w celu wsparcia wychowanków Fundacji Szczęśliwe Dzieciństwo. -Występ dzieci z MPP nr 5 z okazji Dnia Babci i Dziadka, z okazji Dnia Wiosny w Dziennym Domu Senior + w Bolesławcu. -Warsztaty plastyczne w DDS+ w Bolesławcu - wykonanie kartek świątecznych wspólnie z seniorami. -Wizyta seniorów z DDS+ w przedszkolu z okazji Mikołajek. -Wspólne kolędowanie z seniorami podczas jasełek bożonarodzeniowych. -Współorganizacja z DDS + w Bolesławcu IV edycji programu autorskiego „Przedszkolaki gotują z seniorami – Przedszkolny Masterchef”.	110 dzieci + Seniorzy

	<u>Miejskie Przedszkole Publiczne nr 6 w Bolesławcu</u> W ramach realizacji zadania polegającego na promowaniu aktywności dzieci oraz wzmacnianiu ich udziału w życiu społecznym, Miejskie Przedszkole Publiczne nr 6 w Bolesławcu prowadziło działania wspierające integrację, rozwój społeczny oraz wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich wychowanków, w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Placówka zapewniała opiekę i edukację w warunkach sprzyjających rozwojowi samodzielności, kompetencji społecznych oraz aktywnego uczestnictwa w życiu grupy i społeczności lokalnej. Szczególną uwagę poświęcano indywidualizacji pracy oraz wspieraniu dzieci wymagających dodatkowej pomocy. W 2025 r. przedszkole organizowało liczne przedsięwzięcia integracyjne, edukacyjne i środowiskowe, m.in. obchody Dnia Przedszkolaka, Dnia Chłopaka, Festyn Rodzinny, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (m.in. wizyta pszczelarza), wyjścia edukacyjne do Centrum Wiedzy oraz zajęcia adaptacyjne dla przyszłych wychowanków. Realizowane działania sprzyjały rozwijaniu umiejętności społecznych, budowaniu relacji rówieśniczych, wzmacnianiu poczucia przynależności do społeczności	Liczba dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – 4 osoby. Liczba zrealizowanych działań integracyjnych i społecznych – m.in. Festyn Rodzinny, Dzień Przedszkolaka, Dzień Chłopaka, Wizyta Pszczelarza, wyjścia edukacyjne, działania adaptacyjne dla nowych wychowanków.

	przedszkolnej oraz aktywnemu udziałowi dzieci w życiu lokalnym. W 2025 r. wsparciem objęto również dzieci posiadające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Według danych placówki z wychowania przedszkolnego korzystało 4 dzieci posiadających orzeczenia. Dzieci te uczestniczyły w życiu przedszkola na równi z pozostałymi wychowankami, biorąc udział w zajęciach dydaktycznych, wydarzeniach integracyjnych, uroczystościach oraz przedsięwzięciach organizowanych przez placówkę. **<u>Miejskie Przedszkole Publiczne nr 7 w Bolesławcu</u>** -Przeprowadzono działanie charytatywno-społeczne na rzecz dziecka z niepełnosprawnością. -Utworzenie piątego oddziału integracyjnego, organizowanie spotkań wszystkich rodziców ze specjalistami, pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. -Przyjmowanie coraz większej liczby dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, od września 2025 uczęszcza do nas 24 dzieci z orzeczeniami. -Diagnozowanie potrzeb – ścisła współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, MOPS, PCPR.	

	-Organizowanie na terenie przedszkola spotkań zwiększających świadomość wobec osób z niepełnosprawnościami – Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa (Dzień Kolorowej Skarpetki), w której czynny udział wzięły władze miasta Bolesławiec, Światowy Dzień Świadomości Autyzmu. -Wyrównywanie szans dzieci z niepełnosprawnościami poprzez organizowanie odpowiednich warunków do edukacji – zatrudnianie logopedy, nauczyciela rewalidatora, psychologa, pedagoga specjalnego, organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. -Angażowanie dzieci i rodziców do uczestnictwa w życiu publicznym, kulturalnym, sportowym. -Organizowanie Festynów Rodzinnych oraz imprez integracyjnych („Na niebiesko dla autyzmu”, „Światowy Dzień Zespołu Downa”). -Udział dzieci w przedstawieniach teatralnych, seansach filmowych oraz spektaklach muzycznych odbywających się na terenie przedszkola, współpraca ze szkołą integracyjną i specjalną.	

	Szkoła Podstawowa nr 1 w Bolesławcu -Organizacja Niebieskich Igrzysk na terenie szkoły z okazji Światowego Dnia Świadomości Autyzmu. -Udział w Międzyszkolnych Niebieskich Igrzyskach. -Zbiórka plastikowych nakrętek na rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością. -Realizacja projektu w kl. 1-3 pt.: „Bajki bez barier" dotyczącego dzieci z niepełnosprawnościami. -Akcja „Paczka dla Seniora" – zbieranie darów dla ZOL Nowogrodziec. Zaangażowana była cała społeczność szkolna od klas I do VIII. Akcję prowadził Szkolny Klub Wolontariatu. **Szkoła Podstawowa nr 2 w Bolesławcu** -Akcja charytatywna LIDL-a – „Szkoły pełne talentów" - wsparcie talentów dzieci i młodzieży. -Nocny Maraton pisania Listów mający na celu pomoc osobom narażonym na łamanie praw człowieka. -Przeprowadzenie ogólnoszkolnego działania charytatywno-społecznego na rzecz dziecka z niepełnosprawnością. Uczniowie szkoły zbierali plastikowe nakrętki. Do akcji włączyli się uczniowie młodszych i starszych klas. Środki uzyskane ze sprzedaży plastikowych nakrętek	

	przeznaczone zostały na rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością. -Udział uczniów z niepełnosprawnością z naszej szkoły w zabawie karnawałowej (z paczkami świątecznymi) organizowanej przez PCK. -Zorganizowanie zbiórki słodyczy do paczek na Święta Wielkanocne przez wolontariuszy szkoły przy współpracy z PCK. **<u>Szkoła Podstawowa nr 3 w Bolesławcu</u>** -Wykonanie kartek świątecznych dla seniorów z DPS w Bolesławcu. -Organizacja Niebieskich Igrzysk - imprezy sportowo-integracyjnej dla uczniów szkół podstawowych z Bolesławca w ramach obchodów Światowego Miesiąca Świadomości Autyzmu. -Udział w programach profilaktycznych realizowanych przez Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe Genesis. -Udział uczniów klasy 2a w edukacyjnym programie „Jak rozmawiać o niepełnosprawności?”. -Włączanie uczniów z niepełnosprawnościami w różnorodne działania na terenie szkoły.	

	<u>Szkoła Podstawowa nr 4 w Bolesławcu</u> -Realizacja projektu „Kariera bez barier” - kształtowanie u uczniów ze specjalnymi potrzebami konkretnych umiejętności potrzebnych na rynku pracy. -Wymiana doświadczeń, konsultacje i obserwacje zajęć z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych w ramach SCEW. -Wpisanie SP nr 4 na listę sieci szkół „Szkoły Dostępnej dla Wszystkich”. -Udział przedstawicieli uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w międzyszkolnych zawodach „Niebieskich Igrzysk” – imprezy sportowo-integracyjnej dla uczniów szkół podstawowych z Bolesławca w ramach obchodów Światowego Miesiąca Świadomości Autyzmu. -Udział w akcji „Mikołajki” dla uczniów naszej szkoły organizowanej przez TPD. -Włączanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w różnorodne działania na terenie szkoły (konkursy, przedstawienia, apele). -Udział przedstawicieli w Konferencji podsumowującej działania SCEW „Siła różnorodności - edukacja włączająca w nowoczesnej szkole i przedszkolu”.	

	<u>Szkoła Podstawowa nr 5 w Bolesławcu</u> W 2025 r. szkoła aktywnie uczestniczyła w działaniach wolontariackich i charytatywnych, kształtując wśród uczniów postawy empatii, odpowiedzialności społecznej oraz gotowości do niesienia pomocy potrzebującym. W ramach działalności wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych uczniowie włączyli się w akcję „Mikołajkowa paczka dla seniora" zbierając produkty żywnościowe dla pacjentów Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nowogrodźcu, włączyli się w przygotowanie **„Paczki Życzliwości"** we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bolesławcu, wspierając osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. Społeczność szkolna aktywnie uczestniczyła w ogólnopolskiej akcji **Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** oraz w kampanii **„Pola Nadziei"**, wspierającej hospicjum dziecięce. W szkole wspieramy osoby z niepełnosprawnościami poprzez organizację odpowiednich warunków do edukacji dla 32 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – zatrudniamy logopedę, nauczyciela rewalidatora, psychologa, pedagoga specjalnego, nauczycieli współorganizujących kształcenie.	

	-Organizujemy pomoc psychologiczno - pedagogiczną. -Bierzemy udział w projekcie „Szkoła Międzypokoleniowa”, który ma na celu wspieranie seniorów w odkrywaniu nowych technologii. -Organizujemy wydarzenia zwiększające świadomość wobec osób z niepełnosprawnościami – Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa (Dzień Kolorowej Skarpetki), Światowy Dzień Świadomości Autyzmu. -Bierzemy udział w Międzyszkolnych Niebieskich Igrzyskach.	
3. Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, sprzętu rehabilitacyjnego i uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu** - dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu** - dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.	Wypłacono dofinansowanie ze środków PFRON dla 804 osób z niepełnosprawnościami na łączną kwotę 1 424 649 zł. W ramach dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny udzielono dofinansowania 8 osobom na kwotę 90 410,70 zł. Wypłacono dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie dla 32 osób z niepełnosprawnościami i 28 opiekunów w wysokości 128 836,00 zł.

	<u>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu –</u> dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami	Wypłacono dofinansowanie na likwidację barier architektonicznych dla 11 osób na łączną kwotę 128 836,00 zł. Wszystkie wnioski dotyczące likwidacji barier technicznych oraz barier w komunikowaniu się zostały rozpatrzone negatywnie.
	<u>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu</u> – realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd" finansowanego ze środków PFRON. Głównym celem ww. programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Udzielone wsparcie finansowe obejmowało: -pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką, -pomoc w zakupie protezy, -likwidację barier w poruszaniu się, -likwidację barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.	W 2025 r. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał na realizację programu „Aktywny samorząd" środki finansowe w wysokości 844 281,00 zł. (liczba osób objętych wsparciem – 149), w 2024 r. wypłacono dofinansowanie na łączną kwotę 495 654,16 zł.

Cel operacyjny 2.2 Wspieranie seniorów i osób niepełnosprawnych w codziennym funkcjonowaniu.

Zadanie	Podmiot/ opis działania	Wskaźniki za rok 2025
1.Zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	**<u>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu</u>** w ramach swoich zadań organizuje potrzebującym pomoc w formie: - usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu ich zamieszkania finansowanych ze środków Gminy Miejskiej Bolesławiec oraz z dotacji budżetu państwa.	W 2025 r. pomocą w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w domu chorego w ramach zadań własnych objęto łącznie 109 osób (w tym 24 osoby, którym zrealizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze). Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych finansowych z budżetu Gminy wyniosła 14 883, a specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 4 113. Koszt Gminy Miejskiej na realizację ww. zadania własnego (usługi

		opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze) wyniósł: 906 730,66 zł z czego: - 665 889,58 zł – usługi opiekuńcze - 240 841,08 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze. Ponadto Ośrodek w 2025 r. otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację programu „Opieka 75+" – edycja 2025, w ramach którego przyznał decyzją usługi opiekuńcze dla 65 osób w wieku 75 lat i więcej. Ponadto w ramach programu „Opieka 75+" – edycja 2025 tut. Ośrodek przyznał decyzją specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 19 osób w wieku 75 lat

		i więcej. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych finansowanych z dotacji budżetu państwa wyniosła 7 263, a specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 1 814. Koszt otrzymanej dotacji na ww. zadanie wyniósł: 609 160,16 zł, z czego: - 449 283,97 zł – usługi opiekuńcze - 159 876,19 zł- specjalistyczne usługi opiekuńcze.
	- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w całości finansowane są z budżetu państwa.	W 2025 r. 23 osoby z zaburzeniami psychicznymi skorzystały ze specjalistycznych usług opiekuńczych, na których rzecz zrealizowano 10 493 godzin usługowych

		o wartości 621.284,05 zł, finansowanych z budżetu państwa.
	Liczba osób objętych wsparciem asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością	W 2025 r. Gmina Miejska Bolesławiec otrzymała środki finansowe na realizację Programu, z którego skorzystało 38 osób z niepełnosprawnością (9 osób z orzeczeniem o znacznym sprzężonym stopniu niepełnosprawności, 14 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 5 osób z orzeczeniem o umiarkowanym sprzężonym stopniu niepełnosprawności, 7 osób z umiarkowanym st. niepełnosprawności oraz 3 dzieci

		z niepełnosprawnością spełniające wymogi Programu). Koszt wyniósł 1 069 232,87 zł; liczba zrealizowanych godzin asystenckich na rzecz osób z niepełnosprawnością wyniosła 20 881, 00.
	Liczba osób objętych programem „Opieka wytchnieniowa"	W 2025 r. Gmina Miejska Bolesławiec otrzymała środki na realizację Programu, z którego skorzystało 7 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Koszt wyniósł 82 451,02 zł; liczba zrealizowanych godzin opieki wytchnieniowej na rzecz osób z niepełnosprawnością wyniosła: 1623.

	<u>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</u> – usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu w 2025 r. realizowało Program „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością" dla JST - edycja 2025, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Na jego realizację wykorzystano 661 525,49 zł. Wsparciem objęto 32 mieszkańców Powiatu Bolesławieckiego posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Usługi świadczyło 30 asystentów, a uczestnicy korzystali z nich nieodpłatnie. Łącznie zrealizowano 12 549 godzin asystencji osobistej. Asystenci wspierali uczestników m.in. w codziennych czynnościach, prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemieszczaniu się, załatwianiu spraw urzędowych oraz korzystaniu z życia kulturalnego. Program przyczynił się do zwiększenia samodzielności, aktywności i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami.		Liczba osób objętych wsparciem asystenckim – 32 osoby. Wydatki na realizację program – 661 525,49 zł.
2.Prowadzenie i rozwijanie infrastruktury opieki całodobowej oraz innych form opieki nad osobami z niepełnosprawno-ściami.	**<u>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</u>**	Liczba osób w Domach Pomocy Społecznej	W 2025 r. tut. Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej za 60 osób (tj. 27 osób w DPS w Bolesławcu oraz 33 osoby w DPS

			poza Bolesławcem). Wydatkował kwotę w wys. 2 999 950,56 zł, w tym: - 1 327 808,56 zł – za pobyt w DPS w Bolesławcu - 1 672 142,00 zł – za pobyt w DPS poza Bolesławcem.
	Oddział ZOL dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu	Liczba osób przebywających w ZOL:	w 2024 r. - 115 osób w 2025 r. – 191 osób
	I i II Środowisko-wy Dom Samopomocy w Bolesławcu	Program wspierająco – aktywizujący w Środowiskowych Domach Samopomocy realizowany jest wg wytycznych Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów	72 osoby

		samopomocy (Dz. U. z 2020 r. poz. 249), poprzez następujące formy oddziaływań: a) trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: -trening dbałości o wygląd zewnętrzny, -trening nauki higieny, -trening kulinarny, -trening umiejętności praktycznych, -trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, b) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: -kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury, itp., c) trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej, d) trening umiejętności spędzania czasu wolnego: -rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, -udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych,	

		e) poradnictwo psychologiczne, zajęcia z psychoedukacji, f) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, g) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia, h) niezbędna opieka, i) terapia ruchowa, w tym zajęcia sportowe, turystykę i rekreację, j) zapewnienie ciepłego posiłku podczas pobytu dziennego, k) inne formy postępowania wspierająco – aktywizującego przygotowujące do podjęcia zatrudnienia w warunkach pracy chronionej lub w warsztatach terapii zajęciowej. Uwzględniając wyżej wymienione formy każdy uczestnik zajęć w I i II Środowiskowym Domu Samopomocy realizuje indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego dostosowany do jego potrzeb i możliwości psychofizycznych.	

Cel operacyjny 2.3 Tworzenie warunków umożliwiających seniorom aktywność społeczną i samodzielność życiową.

Zadanie	Podmiot/ opis działania	Wskaźniki
1.Wzmacnianie aktywności społecznej i integracji seniorów przez dostosowywa-nie ofert wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych do ich potrzeb.	**Dzienny Dom Senior +**	Pobyt w Dziennym Domu „Senior+" przeciwdziała izolacji i marginalizacji ludzi poprawia jakość życia seniorów, zapewnia pomoc adekwatną do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, zwiększa zaangażowanie w życie społeczności lokalnych, sprzyja integracji społecznej środowiska seniorów oraz rozwija działania samopomocowe. W 2025 r. na podstawie decyzji wydanych przez Dyrektora MOPS z usług Dziennego Domu „Senior+" skorzystało narastająco 85 osób z terenu Bolesławca, którym wydano łącznie 5178 obiadów. Korzystający z Domu seniorzy ponoszą odpłatność za obiady oraz pobyt zgodnie z obowiązującą tabelą odpłatności określoną w Uchwale nr XXI/188/08 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie ustalenia organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt i obiady w Domu Dziennego Pobytu w Bolesławcu. DDS + jest ośrodkiem wsparcia dziennego zapewniającym pomoc osobom starszym, samotnym, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność takiej pomocy wymagają. Pobyt w ośrodku przeciwdziała izolacji i marginalizacji ludzi starszych, poprawia jakość życia seniorów, zapewnia pomoc adekwatną do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, zwiększa zaangażowanie w życie społeczności lokalnych, sprzyja integracji społecznej środowiska seniorów, rozwija działania samopomocowe. W 2025 roku Dzienny Dom „Senior+" w Bolesławcu funkcjonował zgodnie z założeniami Programu Wieloletniego „Senior+" na lata 2021–2025, realizując jego cele w zakresie zapewnienia seniorom wsparcia dziennego, aktywizacji społecznej, integracji międzypokoleniowej oraz poprawy jakości życia osób starszych. Placówka działała

		w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu, zapewniając seniorom ośmiogodzinną opiekę w dni robocze, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.00 do 15.00. Dzienny Dom „Senior+" zapewniał uczestnikom bezpieczne i przyjazne miejsce pobytu, dostosowane do potrzeb osób starszych, w którym realizowano usługi opiekuńcze, socjalne, edukacyjne, kulturalne, rekreacyjne oraz prozdrowotne. Oferta placówki była systematycznie dostosowywana do możliwości psychofizycznych seniorów, ich zainteresowań oraz indywidualnych potrzeb, co wpisywało się w główne założenia Programu „Senior+", zakładające utrzymanie samodzielności oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób w wieku senioralnym. W ramach działań aktywizujących realizowano szeroki zakres terapii zajęciowej. Zajęcia w pracowni plastycznej odbywały się dwa razy w tygodniu i ukierunkowane były na usprawnianie motoryki małej, rozwijanie kreatywności oraz podtrzymywanie sprawności manualnej seniorów. Uczestnicy wykonywali prace plastyczne z wykorzystaniem różnych technik, w tym malarstwa i decoupage, a także przygotowywali dekoracje świąteczne oraz upominki dla dzieci z placówek oświatowych, z którymi Dzienny Dom „Senior+" współpracował w ramach integracji międzypokoleniowej. Prowadzone były również warsztaty ogrodnicze, realizowane raz w miesiącu, podczas których seniorzy zdobywali wiedzę na temat siewu, sadzenia i pielęgnacji roślin w warunkach domowych. Zajęcia te sprzyjały rozwijaniu pasji, kontaktowi z naturą oraz aktywizacji sensorycznej. Uzupełnieniem oferty były warsztaty aromaterapii, odbywające się raz w miesiącu, które pozytywnie wpływały na samopoczucie uczestników, wspierały równowagę emocjonalną oraz poprawiały komfort życia seniorów. Ważnym elementem aktywizacji były warsztaty florystyczne, podczas których seniorzy uczyli się zasad komponowania kwiatów i aranżacji roślinnych, ćwicząc przy tym precyzję ruchów, koordynację i cierpliwość. Profesjonalne warsztaty prowadzone przez florystkę

		cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, a pozostałe realizowane były w miarę dostępności materiału roślinnego. Równolegle organizowane były warsztaty kulinarne, odbywające się dwa razy w miesiącu, których celem było zarówno wzmacnianie więzi społecznych, jak i poszerzanie wiedzy na temat zdrowego odżywiania oraz profilaktyki zdrowotnej. Seniorzy aktywnie uczestniczyli w warsztatach krawieckich, podczas których projektowali i tworzyli stroje prezentowane następnie podczas uroczystości i wydarzeń okolicznościowych, takich jak Dzień Seniora, Dzień Kobiet czy spotkania świąteczne. Warsztaty odbywały się dwa razy w miesiącu, a w razie potrzeb z większą częstotliwością. Istotnym elementem przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu były warsztaty komputerowe, realizowane w dni pracy ośrodka, podczas których seniorzy zdobywali umiejętności korzystania z poczty elektronicznej, Internetu, mediów społecznościowych oraz bezpiecznych zakupów online. Rozwijaniu zainteresowań i samodzielności sprzyjały warsztaty stolarskie, organizowane raz w miesiącu, w trakcie których seniorzy wykonywali przedmioty użytkowe z drewna, takie jak skrzynki na kwiaty, karmniki czy regały. Działania te wpisywały się w założenia Programu „Senior+" dotyczące aktywnego i twórczego spędzania czasu wolnego. Uzupełnieniem oferty były zajęcia edukacyjne, prelekcje oraz biblioterapia, realizowane raz w miesiącu. W ramach usług socjalnych Dzienny Dom „Senior+" zapewniał seniorom możliwość skorzystania z dwudaniowego posiłku w postaci obiadu w dni pracy placówki. Istotnym wsparciem była również bezpłatna komunikacja miejska na terenie Bolesławca, umożliwiająca bezpieczny dojazd seniorów do placówki i powrót do domu. Seniorom udzielano także pomocy w zakresie treningów higienicznych oraz w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych.

		Duży nacisk położono na działania prozdrowotne i usprawniające ruchowo. Seniorzy uczestniczyli w kinezyterapii, gimnastyce ogólnousprawniającej i kardiologicznej, terapii tańcem, treningach indywidualnych z terapeutą oraz zajęciach na sprzęcie stacjonarnym. Realizowane były również zajęcia grupowe i indywidualne oraz nordic walking. Równolegle prowadzone były treningi umiejętności społecznych, ukierunkowane na poprawę koncentracji i pamięci, realizowane w formie gier logicznych, ćwiczeń pamięciowych oraz zajęć grupowych. W 2025 roku realizowano także warsztaty dziennikarskie, podczas których seniorzy redagowali i wydawali periodyk „Seniornik", dokumentujący codzienne życie i działalność Dziennego Domu „Senior+". Zajęcia te sprzyjały aktywizacji intelektualnej i społecznej uczestników. Seniorzy brali udział w wyjazdach krajoznawczych i rekreacyjnych, m.in. do Wrocławia, gdzie zwiedzili Panoramę Racławicką oraz Muzeum Narodowe, do Brzeźnika – zwiedzając Gród i poznając dawne obyczaje, a także do Tomaszowa Bolesławieckiego, gdzie odwiedzili „Klekusiowo". Organizowane były również spotkania integracyjne z seniorami z Iwin i Świebodzic. Ważnym elementem realizacji Programu „Senior+" była profilaktyka prozdrowotna. Dzienny Dom „Senior+" współpracował z placówkami medycznymi, w tym z Provitą oraz Fundacją Wspierajmy Zdrowie przy Szpitalu św. Łukasza w Bolesławcu. Prowadzone były regularne zajęcia z pielęgniarką, obejmujące naukę obsługi sprzętu medycznego, pomiary parametrów życiowych oraz pogadanki prozdrowotne. Odbywały się także spotkania z pracownikami Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej oraz farmaceutami. Placówka aktywnie realizowała działania z zakresu integracji międzypokoleniowej, współpracując z Miejskimi Przedszkolami Publicznymi nr 2, 3, 4, 5 i 7, Szkołami Podstawowymi nr 1, 4 i 5, I i II Liceum Ogólnokształcącym, Zespołem Szkół Zakonu

		Pijarów, Młodzieżowym Domem Kultury oraz Fundacją CzaSami. Seniorzy uczestniczyli również w działaniach kulturalno-oświatowych, koncertach, seansach filmowych i wydarzeniach organizowanych m. in. w Teatrze Starym. Integralną częścią działalności były spotkania integracyjne i okolicznościowe, takie jak Dzień Seniora, Dzień Kobiet, Dzień Matki, spotkania świąteczne, warsztaty tematyczne, pikniki, spartakiady oraz wyjazdy z innymi Dziennymi Domami „Senior+", Domami Dziennego Pobytu oraz Środowiskowymi Domami Samopomocy. Realizacja działań w 2025 r. w dziennym Domu „Senior+" w Bolesławcu w pełni wpisała się w cele Programu Wieloletniego „Senior+" na lata 2021-2025, przyczyniając się do aktywizacji społecznej seniorów, poprawy ich kondycji fizycznej i psychicznej, wzmacniania samodzielności oraz przeciwdziałania izolacji i wykluczeniu społecznemu. Budżet DDS+ w 2025 r. wyniósł 1 179 119, 80 zł. Działania realizowane w ramach wieloletniego programu „Senior+" na lata 2021-2025 edycja 2025 r. łącznie stanowiły kwotę: 844 115,73 zł w tym dofinansowanie w kwocie: 298 547,90 zł oraz wkład własny Gminy 545 567,83 zł.

	Bolesławiecki Ośrodek Kultury-Międzynarodowe Centrum Ceramiki w Bolesławcu	**1**.Spotkania cykliczne „Z kulturą przez Świat" /w ostatnim tygodniu każdego miesiąca/ z ciekawymi ludźmi -podróżnikami przybliżającymi urokliwe miejsca z całego świata – często prelekcją towarzyszyły wystawy a każde spotkanie wzbogacone jest prezentacją multimedialną – spotkania przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind). **2**.„Przegląd Bardów Solidarności i Pieśni Patriotycznych" - przegląd, jak i koncert finałowy w Sali FORUM – miejsce przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind). **3**.Wystawy: „Dekoracja ceramiczna inspirowana bolesławiecką ceramiką", „Inny świat", „Nibylandia w ramach projektu Glinolandia", „60. Międzynarodowy Plener Ceramiczno-Rzeźbiarski", „Powrót do Bośni pamięć, która łączy pokolenia", „Lwów i ziemia lwowska od środka", „Ojcowie Niepodległości", „Włączeni w kulturę" - wystawa uczniów PZSiPS w ramach projektu „Bolesławiec-balsam dla dusz" – dostępna dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind). **4**.Pokaz pracowni tanecznych BOK – MCC prezentująca dorobek taneczny uczestników Ary - przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind). **5**.Gala z okazji bolesławieckiego Dnia Seniora wraz z punktami konsultacyjno-informacyjnymi tj. Szpital św. Łukasza, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej, Provita. – przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind). **6**.Trzydniowe święto teatru, czyli Młodzieżowe Zatargi z Teatrem / spektakle, koncert, etiudy – wydarzenie przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind). **7**.Wystawa uczestniczek Uniwersytetu Trzeciego Wieku – wystawa przystosowana dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind).

		8.Wydarzenia przez całe wakacje: koncerty, pokazy taneczne na bolesławieckim Rynku w ramach „Muzycznie w Bolesławcu. Kulturalnik Bolesławiecki”. **9**.Wystawa prezentująca dorobek artystyczny uczestników zajęć BOK – MCC w artystycznych pracowniach „4xP” – wystawa przystosowana dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind). **10**.Bolesławiecka Gwiazdka Życzliwości – wydarzenie kulturalne na bolesławieckim Rynku. **11**.Kino Forum – w ofercie kina jest możliwość organizacji dodatkowych (poza regularnym repertuarem) seansów dla osób z niepełnosprawnościami. Seanse organizowane są na zamówienie grup (np. przez Środowiskowe Domy Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej czy Dom Pomocy Społecznej), w godzinach przedpołudniowych, w dużej Sali, która jest przystosowana dla osób z niepełnosprawnościami (możliwość skorzystania z wind i zajęcia miejsc przeznaczonych dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim) oraz Dyskusyjny Klub Filmowy, Retransmisje koncertów André Rieu : Retransmisja Opery Cyganeria, Retransmisja koncertu IL Volo ; Festiwal Filmów Górskich ; Dzień Kina Polskiego ; Europejski Dzień Kina Artystycznego ; Seans w Ciemno ; Filmowe Pożegnanie Roku ; 50 na 50 FPFF. **12**.Kino Forum – oferta dla dzieci i młodzieży: Edukacja filmowa dzieci i młodzieży w ramach Edukacja Młode Horyzonty, Dzień Dziecka w Kinie, Festiwal Polskie Kino Młodego Widza, seanse z repertuarem z okazji ferii zimowych i wakacji. **13**. „Włączeni w kulturę” inicjatywa realizowana w ramach projektu Bolesławiec – balsam dla duszy, której celem jest tworzenie przestrzeni do wspólnego uczestnictwa w kulturze dla osób o rożnych potrzebach. W ramach działań odbyły się zajęcia plastyczne, sensoryczne z gliną, teatralne oraz taneczno – ruchowe, rozwijające ekspresję, wrażliwość i integrację uczestników. Inicjatywa zakończona wspólną wystawą prac i spektaklem pokazowym, będącym podsumowaniem twórczej pracy.

		Inicjatywa realizowana była w ramach projektu „Bolesławiec – balsam dla duszy" dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w programie Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2025 r. **14**.Bolesławiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramiki w swojej ofercie kulturalnej organizuje wiele imprez plenerowych tj. np. Bolesławieckie Święto Ceramiki, Dni Miasta, Dzień Dziecka, Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans, Ceramikon, Międzynarodowy Plener Ceramiczno – Rzeźbiarski – spotkania z artystami, happeningi. **15**.Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Stowarzyszeniem Klub Nauczycielski Carpe Diem, Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszeniem Reemigrantów z Bośni, ich Potomków oraz Przyjaciół. **16**.Zajęcia dla seniorów w ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego: - pracownia tkaniny artystycznej, - zajęcia taneczno – ruchowe, - bolesławiecki Chór Miejski „Cantate Deo", - Miejska Orkiestra Dęta „Bolesławiec" - Zespół Stowarzyszenia Reemigrantów, ich Potomków oraz Przyjaciół, - pracownia ceramiczno – rzeźbiarska. **17**.Zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach oferty Amatorskiego Ruchu Artystycznego: - 4 grupy pracowni tańca hip - hop, - 1 grupa pracowni tańca breakdance, - 3 grupy pracowni tańca orientalnego, - 4 grupy pracowni tańca współczesnego, - Miejska Orkiestra Dęta Bolesławiec, - pracownia wokalna, - autorska pracownia ceramiczno – rzeźbiarska Edyty Orlińskiej, - pracownia teatralna – Budka Telefoniczna,

		- 2 grupy pracowni ogólnoplastycznej, - 3 grupy pracowni szachowej.
	<u>Dom Pomocy Społecznej w Bolesławcu</u>	**Styczeń 2025 r**. – obchody Dnia Babci i Dziadka, uczestnictwo w Integracyjnym Spotkaniu Opłatkowym Osób z Niepełnosprawnościami. **Luty 2025 r**. – obchody Dnia św. Walentego. **Marzec 2025 r.** - obchody Dnia Kobiet i Dnia Mężczyzny. **Kwiecień 2025 r.** – wyjście na spacer do lasu. **Maj 2025 r.** – wyjście na spacer do lasu, wyjście do miasta na lody. **Czerwiec 2025 r.** - wyjście do Dziennego Domu Senior+ na Olimpiadę Optymizmu, wycieczka do smażalni ryb w Chościszowicach. **Lipiec 2025 r.** – wycieczka do „Alpaki z lasu". **Sierpień 2025 r.** - wyjście na Bolesławieckie Święto Ceramiki, wyjście seniorów do restauracji na placki ziemniaczane. **Wrzesień 2025 r.** – wyjście do kawiarni na ciasto i lody, wycieczka do smażalni ryb w Chościszowicach. **Październik 2025 r.** – występ dzieci ze Szkoły Podstawowej w Raciborowicach z okazji Dnia Seniora, wycieczka do smażalni ryb w Chościszowicach, wyjazd na groby bliskich, wyjście do galerii handlowej na zakupy. **Listopad 2025 r.** - obchody Święta Niepodległości. **Grudzień 2025 r.** – wyjście do kina na film „uwierz w Mikołaja II", finał akcji „Święty Mikołaj dla seniora" - seniorzy obdarowani prezentami.
	<u>Szkoła Podstawo-wa nr 1</u>	-Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku. -„Zimowy Dzień Babci i Dziadka" – montaż słowno-muzyczny, życzenia, kwiaty. Poczęstunek przygotowany przez rodziców. -Wizyta z programem artystycznym w Dziennym Domu Senior + w Bolesławcu. Przygotowanie ręcznie malowanych kwiatów i słodyczy. Wspólne spotkanie z Seniorami przy herbacie.

		-Święto Rodziny. Rodzina to wielki skarb - przygotowanie programu artystycznego oraz przyjęcia dla rodzin (także seniorów), reprezentantów Uniwersytetu Trzeciego Wieku, -„Jasełka" – droga do Betlejem. Obdarowanie gości własnoręcznie udekorowanymi piernikami. Zaproszenie na świąteczny poczęstunek. -Wykonanie upominków z okazji Dnia Babci i Dziadka.
	Szkoła Podstawowa nr 2	-Współpraca z Kołem Sybiraków - współorganizowanie miejskiego Dnia Sybiraka. -Udział w akcji „Kartki dla seniora" na Boże Narodzenie i Wielkanoc w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem od serca Faustynka w Legnicy. -Udział w akcji „Kartki dla seniora" na Ukrainę do Zbaraża. -Organizacja uroczystości z okazji Dnia Babci i Dziadka przez uczniów klas najmłodszych- styczeń/luty. -W szkole odbywały się lekcje „Żywej historii" prowadzone przez zaproszonych Sybiraków i Kresowian - świadków wydarzeń historycznych. Organizowany był Marsz Pamięci- Impreza miejska.
	Szkoła Podstawowa nr 3	-„Kartki dla seniora" – przygotowanie kartek świątecznych dla seniorów z DPS w Bolesławcu. -Udział społeczności szkolnej w Marszu Pamięci. -W klasach I- III wykonanie upominków z okazji Dnia Babci i Dziadka. -Udział w akcji Bolesławiecka Paczka Życzliwości. -Udział w akcji Szlachetna Paczka.
	Szkoła Podstawowa nr 4	-Wykonanie upominków z okazji „Dnia Babci i Dziadka". -Współpraca z Towarzystwem Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich.

	Szkoła Podstawowa nr 5	-„Kartki dla Kresowiaków”. -W klasach I-III wykonanie upominków i spotkanie integracyjne z okazji Dnia Babci i Dziadka. -Współpraca z Towarzystwem Lwowa i Kresów Południowo – Wschodnich.
	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 5	-Organizacja konkursu kulinarnego PRZEDSZKOLNY MASTERCHEF, którego współorganizatorem i uczestnikiem był Dzienny Dom Senior+. W konkursie uczestniczyły dzieci z miejskich przedszkoli wspólnie z seniorami: celem było zdobycie wiedzy o zdrowym odżywianiu i integracja międzypokoleniowa.
	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 4	-„Herbatka dla seniora” zbiórka różnorodnych herbat, które zostają podarowane seniorom. Wspólna degustacja herbaty i ciasteczek. Występ artystyczny dla Seniorów. Wspólne zabawy ruchowe na terenie Dziennego Domu Senior +.
	Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida – Centrum Wiedzy w Bolesławcu	Działalność stała MBP-CW w 2025 r.: **1**.Książka dla Seniora – działanie polegające na dostarczaniu książek bezpośrednio do domu przez bibliotekarzy. Program w ramach wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz osób w wieku 65+ pozostających w domu. Z tej możliwości w roku 2025 skorzystało 117 osób, wypożyczając łącznie 805 pozycji. **2**.Kurs komputerowy – spotkania seniorów, którzy poszerzali wiedzę informatyczną, znajomość oprogramowania oraz aplikacji mobilnych niezbędnych w życiu codziennym W 27 spotkaniach wzięło udział 221 osób. **3**.Angielskie czwartki – konwersacje dla Seniorów w j. angielskim. Nauka języka angielskiego połączona z poznaniem kultury anglosaskiej. W 21 spotkaniach uczestniczyło 201 osób.

		4.Klub Miłośników Poezji – jest to forma stała proponowana osobom starszym w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki. Odbyło się 12 spotkań, uczestniczyło 151 osób. **5**.W ramach odnawiania księgozbioru Biblioteka – Centrum Wiedzy dokonuje zakupu nowych pozycji czytelniczych z wydawnictwa Wielkie Litery. Są to książki drukowane większą niż standardowa czcionką. Te pozycje cieszą się olbrzymim zainteresowaniem osób starszych oraz słabowidzących. Dostępnych jest 971 pozycji z tej serii. **6**.Gry planszowe dla Seniorów – są to spotkania poświęcone grom planszowym, rozwijające pamięć, koncentrację oraz aktywizujące w przyjazny i bezpieczny sposób. W 2025 r. odbyło się 15 spotkań, w których uczestniczyły 94 osoby. **7**.Techniki pamięci – spotkania podczas których seniorzy ćwiczą swoją pamięć. W 4 spotkaniach wzięły udział 22 osoby. **8**.Współpraca z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w organizacji tematycznego cyklu kresowego. Odbyło się 6 spotkań, w których łącznie wzięło udział 410 osób. **9**.Zamieszkaj w ogrodzie – cykl spotkań dla amatorów ogrodów przydomowych. Odbyło się 6 spotkań, w których uczestniczyło 98 osób.

	<u>Muzeum Ceramiki Bolesławiec</u>	Działania edukacyjne i warsztatowe dla zorganizowanych grup senioralnych, zrealizowane w 2025 r.: -zwiedzanie Bolesławca (na ustalonej indywidualnie z grupą trasie): 36 grup - 821 osób, oprowadzanie przez przewodnika po wystawach stałych i czasowych w pałacu von Pücklera przy ul. Zgorzeleckiej 28/29 i w budynku Centrum Dawnych Technik Garncarskich przy ul. Kutuzowa 14, 149 grup - 3244 osoby, -warsztaty tematyczne, związane z różnymi formami i technikami tworzenia oraz dekorowania ceramiki (w tym: dekorowania ceramiki techniką toczenia na kole, tworzenia z gliny form przestrzennych, dekorowania ceramiki w sposób inspirowany lokalnym dziedzictwem kulturowym, malowania na porcelanie): 142 grupy - 3558 osoby, -warsztaty wykonywania dekoracji wielkanocnych: 1 grupa-27 osób, -spotkanie międzypokoleniowe z okazji Dnia Babci i Dziadka, orgaznizowane we współpracy z Przedszkolem „Nibylandia”: 4 grupy-88 osób. Działania kulturalne skierowane do wszystkich seniorów (w tym również indywidualnych zwiedzających): -weekend Seniora z Kulturą - zajęcia plastyczne z dekorowania naczyń metodą stempelkową (04.10.2025 r.) - 26 osób, -weekend Seniora z Kulturą - bezpłatne zwiedzanie wystaw w Muzeum Ceramiki (04.i 05.10.2025 r.) - 201 osób, -działania aktywizujące seniorów przy powstawaniu tekstów oraz redakcji „Rocznika Bolesławieckiego” – 11 osób.

	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-Społeczna lodówka – od 24 września 2019 r. tut. Ośrodek jako pierwszy w mieście podjął inicjatywę prowadzenia społecznej lodówki. Społeczność lokalna w tym seniorzy w 2025r. mogli korzystać z nadwyżek jedzenia dostarczanych i przekazywanych przez mieszkańców miasta i lokalnych przedsiębiorców. - „Bolesławiecka Paczka Życzliwości", dzięki tej pomocy wsparcie trafiło do rodzin i osób samotnych, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Akcję wspierają zarówno instytucje działające na terenie miasta Bolesławiec, jak i osoby prywatne. W Ramach VI Bolesławieckiej Paczki Życzliwości w 2025 r. wsparcie łącznie otrzymało 19 rodzin. -Z myślą o osobach wymagających wsparcia w postaci sprzętu rehabilitacyjnego w MOPS w Bolesławcu powstała wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, gdzie istnieje możliwość wypożyczenia: wózków inwalidzkich, balkoników oraz kul ortopedycznych. Sprzęt ten wypożyczany jest nieodpłatnie. W 2025 r. z wypożyczalni skorzystało 8 osób.
1.Rozwój Ośrodków dziennego Pobytu i klubów seniora	**Gmina Miejska Bolesławiec**	Brak nowo powstałych ośrodków dziennego pobytu i klubów seniora.
2.Prowadzenie kampanii społecznych upowszechnia-jących prawa, potrzeby i zasoby osób starszych, oraz	**UM Wydział Społeczny**	W 2025 roku Bolesławiecka Rada Seniorów obradowała na 3 posiedzeniach, w których brało udział 14 członków z organizacji/podmiotów działających na rzecz osób starszych. Organizacje/podmioty zaangażowane w funkcjonowanie Bolesławieckiej Rady Seniorów to: Dzienny Dom Senior + w Bolesławcu, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Bolesławiecki Klub Amazonek, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych, Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Polski Związek Działkowców, Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich,

ideę integracji międzypoko-leniowej		Stowarzyszenie Społeczne Klub Nauczycielski Carpe Diem, Związek Żołnierzy Wojska Polskiego, Związek Sybiraków, Stowarzyszenie Reemigrantów z Bośni, ich Potomków oraz Przyjaciół w Bolesławcu, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Byłych Pracowników KGHM Polska Miedź S.A., Dom Pomocy Społecznej. Seniorzy na swoje spotkania zapraszali wielu gości, którzy wspierali działania na rzecz osób starszych w różnych dziedzinach życia.

Cel strategiczny nr 3: Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia.

Cel operacyjny 3.1 Wzmacnianie umiejętności zawodowych i społecznych osób bezrobotnych.

Zadanie	Podmiot/opis działania	Liczba szkoleń/ Porad 2024 r.	Liczba osób 2024 r.	Liczba szkoleń/ porad 2025 r.	Liczba osób 2025 r.
1.Promowanie i realizacja różnorodnych form zatrudnienia wspieranego, np. szkoleń, staży, prac społecznie użytecznych oraz podnoszenie kwalifikacji	**<u>Powiatowy Urząd Pracy w Bolesławcu</u>** Urząd realizuje zadania zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Formy wsparcia to m.in.: dotacje na rozpoczęcie działalności, refundacja wyposażenia/ doposażenia stanowiska pracy, staże, prace interwencyjne dla bezrobotnych i poszukujących pracy. Dane dotyczą całego powiatu	**Szkolenia** 25 **Studia podyplo-mowe** 0 **Bon zatrudnie-niowy** 0 **Prace interwencyj-ne** 54 umowy	28 0 0 64	40 1 0 5 umów	40 1 0 76

		Refundacja kosztów wyposaże-nia / doposaże-nie stanowiska pracy			
		14 umów	26	6 umów	13
		Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodar-czej			
		62 umowy	62	62 umowy	62
		Staże			
		49 umów	50	49 umów	49
		Prace społecznie-użyteczne			
		4 porozumienia	29	3 porozumie nia	54

	<u>Młodzieżowe Centrum Kariery (OHP)</u> Wspomaganie uczestników i absolwentów OHP oraz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w wieku 15 – 25 lat w dokonywaniu trafnych wyborów edukacyjnych i zawodowych. Organizacja doradztwa indywidualnego i grupowego. Pomaganie w procesie przejścia z etapu edukacji do pracy i usamodzielnienia się na rynku pracy. Wspomaganie uczestników i absolwentów OHP oraz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w wieku 15-25 lat w znalezieniu zatrudnienia, monitorowanie procesu zawierania umów o pracę w celu przygotowania zawodowego, monitorowanie procesów praktycznej nauki zawodu, wspieranie rozwoju zawodowego i społecznego. Wskazywanie możliwości zdobywania i uzupełniania kwalifikacji zawodowych potrzebnych na rynku pracy.	**Porady w 2024 r.** 563 porad pozyskane miejsca pracy - 134 Szkolenia barman barista Wózek jezdniowy	264 osób 10 osób 10 osób	**Porady w 2025 r.** 543 porad pozyskane miejsca pracy - 105 Wózek jezdniowy Stylizacja rzęs i paznokci Laminacja brwi	255 osób 10 osób 10 osób 8 osób
2.Upowszechnia-nie usług w zakresie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	**<u>Powiatowy Urząd Pracy</u>** - poradnictwo zawodowe świadczone jest w następujących formach: indywidualne porady grupowe, grupowe porady zawodowe, indywidualne informacje zawodowe, grupowe informacje zawodowe.	**Porady indywidu-alne/ilość osób**	420 osób	954 spotkań	557 osób

		Informacje indywidu-alne/ ilość osób 327 **Informacje grupowe** 17 spotkań **Grupowa porada zawodowa**	327 332 osoby	105 8 spotkań 9 spotkań	105 101 osób 164 osoby

Cel operacyjny 3.2 Łagodzenie skutków bezrobocia

Zadanie	Podmiot/ opis działania	Liczba szkoleń/ rodzaj udzielonej pomocy Liczba osób/ koszt udzielanej pomocy w 2024 r.	Liczba szkoleń/ rodzaj udzielonej pomocy Liczba osób/ koszt udzielanej pomocy w 2025 r.
1. Realizacja programów wspierają-cych aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych	**Powiatowy Urząd Pracy** Objęcie wsparciem w postaci szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy	Zorganizowano 1 szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy. W szkoleniu wzięło udział 11 osób.	Zorganizowano 1 szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy. W szkoleniu wzięło udział 9 osób.
2. Udzielenie pomocy materialnej osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem	**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** Koszty i rodzaj przyznanej pomocy Liczba osób	Zasiłki okresowe 231 428,29 zł W 2024 r. tą formą pomocy objęto 145 rodzin/tj. 250 osób w tych rodzinach. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 672.	Zasiłki okresowe 344 085,95 zł W 2025 r. tą formą pomocy objęto 143 rodzin/tj. 265 osób w tych rodzinach. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 727**.**

	<u>Powiatowy Urząd Pracy</u> Zasiłki dla osób bezrobotnych (dane z całego powiatu, brak możliwości uzyskania danych dla miasta Bolesławiec)	602 osoby 4 266 035,16 zł	223 osoby 5 277 466,84 zł
3. Promowanie przedsiębior-czości i ekonomii społecznej	**<u>Spółdzielnia Socjalna</u>** Główne kierunki działań podejmowane przez Spółdzielnię Socjalną: 1. Utrzymanie szaletów miejskich w czystości 2. Realizacja prywatnych zleceń 3. Pielęgnacja terenów zielonych 4. Sprzątanie klatek schodowych 5. Wykonywanie zadań zleconych przez MZGM i MOSiR	5 osób realizujących usługi/ 1 osoba koordynująca działania	5 osób realizujących usługi/ 1 osoba koordynująca działania

Cel strategiczny nr 4: Rozwijanie systemu ograniczającego marginalizację grup społecznych z powodu uzależnień, przemocy w rodzinie i bezdomności.

Zadanie	Podmiot/ opis działania	Liczba osób korzystających Koszt działania w złotych 2024 r.	Liczba osób korzystających Koszt działania w złotych 2025r.
1 Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 r.	**Polski Czerwony Krzyż –** Zarząd Oddziału Rejonowego w Bolesławcu prowadził Punkt Wsparcia	W 2024 r. w schronisku nie był realizowany projekt w ramach którego byłyby udzielane porady prawne jak również psychologiczne	W 2025 r. w schronisku nie był realizowany projekt w ramach którego byłyby udzielane porady prawne jak również psychologiczne

	<u>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</u> Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy na lata 2024 -2030, poprzez prowadzenie:		
	-„Miejskiego Ośrodka Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem”	991 osób / 410 011,86 zł	937 osób / 427 518,16 zł
	- Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży na osiedlu Kościuszki	15 dzieci i młodzieży / 109 767,27 zł	15 dzieci i młodzieży / 119 957,96 zł
	<u>Wydział Społeczny UM</u>		
	-W ramach programu Profilaktyki uzależnień z elementami zajęć sportowych na basenie ORKA pływanie uczniów szkół podstawowych na Krytej Pływalni „ORKA”.	600 uczniów SP 319 020,00 zł.	550 uczniów SP 217 940,00 zł.
	-Kampania edukacyjna „Zachowaj Trzeźwy Umysł” – zakup materiałów do przeprowadzenia kampanii w 2. szkołach podstawowych: tj.: SP 1 i Publicznej Szkoły Podstawowej Zakonu Pijarów.	300 uczniów 9225,00 zł	250 uczniów 5535,00 zł
	-Programy Profilaktyczne dla dzieci i młodzieży realizowane w publicznych szkołach podstawowych na terenie miasta Bolesławiec – online przez osoby z zewnątrz szkoły np. „Debata”, „Słowa mają moc”, „Naprzeciw przemocy”, „zakazany owoc” oraz szkolenia dla nauczycieli i rodziców.	2050 uczniów 111 nauczycieli 80 rodziców/ 99 419,00 zł	500 uczniów 20 nauczycieli 20 rodziców/ 12 900,00 zł

	W roku 2025 Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Bolesławcu zlecono realizację Programu „Sportowe wakacje – wakacje bez nudy”, obejmującego cykl imprez sportowo-rekreacyjnych z elementami edukacyjnymi, które są kontynuacją organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży pozostających w Bolesławcu podczas wakacji letnich – w formach alternatywnych do używania środków zmieniających świadomość oraz Internetu i gier komputerowych.	1250 dzieci i młodzieży 31 991,46 zł	2000 dzieci i młodzieży 112 600,00 zł
	W roku 2025 Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Bolesławcu zlecono realizację Programu „Ferie w mieście nie muszą być nudne”, obejmującego cykl imprez sportowo-rekreacyjnych z elementami edukacyjnymi, które są kontynuacją organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży pozostających w Bolesławcu w czasie trwania ferii zimowych w formach alternatywnych do używania środków zmieniających świadomość oraz Internetu, gier komputerowych i innych zjawisk patologicznych.	1250 dzieci i młodzieży 8 000,00 zł	2000 dzieci i młodzieży 7 400,00 zł
	-Związek Harcerstwa Polskiego – Chorągiew Dolnośląska, Hufiec Bolesławiec im. Szarych Szeregów – realizacja Programu pt. „Harcerze mówią NIE - nikotynie, alkoholowi, narkotykom”.	165 dzieci i młodzieży 20 000,00 zł	180 dzieci i młodzieży 20 000,00 zł
	-Stowarzyszenie Ochotniczych Hufców Pracy, Oddział Terenowy we Wrocławiu – Hufiec Pracy 1-3 w Bolesławcu, Program „Wybieram życie! Nie biorę!”.	40 osób – młodzież z OHP 7 000,00 zł	40 osób – młodzież z OHP 7 000,00 zł

	-Stowarzyszenie „Odnowa Życia” w Bolesławcu- realizacja zadania pn.: „Prowadzenie działań wspierających dla osób i rodzin wychodzących z uzależnienia lub pozostających w abstynencji”. **Miejskiej Bibliotece Publicznej – Centrum Wiedzy** w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zlecono realizację warsztatów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych w Bolesławcu w ramach autorskiego programu pn. „Wzrastam cool-turalnie”. W ramach programu odbyły się wielokierunkowe działania na rzecz przeciwdziałania wszelkim uzależnieniom behawioralnym, uzależnieniom od alkoholu i narkotyków w społeczności lokalnej poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych. Były to mi.in.: spotkania z autorami książek o uzależnieniach, warsztaty rękodzielnicze, warsztaty familijne, wydarzenia propagujące trzeźwe spędzanie czasu w gronie rodzinnym, aktywnie uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych, wystawy, zajęcia czytelnicze wykorzystujące zasoby biblioteki. Czas realizacji programu 17.02 – 12.12.2025 r.	80 osób 20 000,00 zł	80 osób 25 000,00 zł W programie „Wzrastam cool-turalnie wzięło udział 3 976 uczestników. Zrealizowano łącznie 266 h wydarzeń. 163 000,00 zł.

	<u>Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji</u> W 2025 r. Ośrodek realizował zadania związane z zaspokojeniem potrzeb mieszkańców Bolesławca w obszarze rekreacji i kultury fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem ofert kierowanych do dzieci i młodzieży. Zadania realizowano poprzez: -organizację zawodów i imprez sportowych oraz rekreacyjnych (zleconych, własnych, współorganizowanych), -prowadzenie zajęć rekreacyjnych i popularyzację rekreacji ruchowej, -wspieranie działalności klubów i organizacji sportowych, a także innych podmiotów realizujących imprezy ogólnomiejskie, -udostępnianie bazy sportowo – rekreacyjnej, -eksploatację i zarządzanie obiektami sportowo-rekreacyjnymi. W ramach programów promujących i upowszechniających zdrowy i aktywny styl życia – bez środków zmieniających świadomość, integrujących rodziny i mieszkańców miasta oraz działań mających na celu organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży pozostających w Bolesławcu w czasie ferii zimowych i wakacji, zrealizowano następujące projekty: 1. Ferie w mieście nie muszą być nudne 2. Sportowe wakacje – Wakacje bez nudy		Ferie w mieście nie muszą być nudne 7 400,00 zł. w terminie 24.01 – 28.02.2025 r. Sportowe wakacje-Wakacje bez nudy 112 524,77 zł. w terminie 01.07 – 30.09.2025 r. Łącznie ok. 2000 osób

	<u>Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji</u> W 2025 r. Ośrodek zorganizował i współorganizował następujące sportowo-rekreacyjne imprezy, w tym: Imprezy dofinansowane z budżetu miasta: **-Imprezy jednorazowe:** -walentynki z MOSiR Bolesławiec, -turniej Piłki Nożnej Bolesławiec, -ogólnopolski Nocny Maraton Pływacki „OTYLIADA”, -wiosenny, Letni, Jesienny oraz Zimowy Bieg Między Mostami „Cztery pory roku – biegaj z MOSiR Bolesławiec”, -otwarcie Stadionu, -bieg Solidarności, -majówka jeździecka, -Bolesławieckie Święto Ceramiki (bieg po schodach, zawody sportowe), -bolesławiecki Run – Ceramiczny Bieg po Zdrowie, -europejskie Biegi na Zdrowie, -zawody pływackie, -otwarcie lodowiska, -morsowanie, -zawody w ramach wojewódzkiego współzawodnictwa szkół – Dolnośląskie Igrzyska Dzieci (klasy I-VI) oraz Dolnośląskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej (klasy VII-VIII) zorganizowano 38 imprez w randze Mistrzostw Bolesławca Szkół Podstawowych w 26 dyscyplinach i konkurencjach sportowych w kategorii	Kwota poniesiona na realizację imprez miejskich: 90 578,28 zł	Kwota poniesiona na realizację imprez miejskich: 185 394,25 zł 38 imprez w randze Mistrzostw Bolesławca Szkół Podstawowych w 26 dyscyplinach i konkurencjach sportowych w kategorii dziewcząt oraz chłopców, w których udział wzięło ponad 500 uczniów szkół podstawowych. 500 uczniów Wojewódzkie Współzawodnictwo Szkół – etap gminny: 01.01 – 31.12.2025 r.

	dziewcząt oraz chłopców, w których udział wzięło ponad 500 uczniów szkół podstawowych. **<u>Muzeum Ceramiki w Bolesławcu</u>** W okresie 10.02. – 08.12.2025 r. Muzeum Ceramiki zrealizowało w ramach Programu Profilaktyki Uzależnień działania edukacyjne, adresowane do uczniów miejskich szkół podstawowych. Zajęcia realizowane były w sali edukacyjnej Muzeum Ceramiki przy ul. Zgorzeleckiej 28/29 oraz w pracowni ceramicznej Centrum Dawnych Technik Garncarskich przy ul. Kutuzowa 14 i posiadały różnorodne formy: warsztatów wykorzystujących metody arteterapeutyczne, zabaw z warsztatu pedagogicznego wspomagających integrację rówieśniczą, asertywność oraz budowanie poczucia własnej wartości, plenerowych i stacjonarnych gier z użyciem pomocy wykonanych samodzielnie przez uczestników, a także tematycznych wycieczek po mieście. Działania były organizowane w 3 różnych blokach tematycznych: z tego jeden z nich proponował 6 różnych scenariuszy do wyboru.		Zrealizowano 49 działań, w których wzięło udział łącznie 979 uczniów.

	<u>Szkoła Podstawowa nr 1</u> -Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i narkomanii. -Realizacja programu ,,Bezpieczny i radosny uczeń” – baseny kl.1 SP nr 1. -Realizacja ,,Programu Domowych Detektywów - Jaś i Małgosia na tropie"- kl.4a, kl.4b. -Realizacja ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej - Zachowaj trzeźwy umysł 2025". -Przygotowanie tablic informacyjnych na korytarzu szkolnym z zakresu profilaktyki. -Realizacja programu profilaktycznego ,,Debata” w kl. 5a, 6a, 6b, 6c przez realizatorów zewnętrznych. **<u>Szkoła Podstawowa nr 5</u>** W 2025 r. na terenie szkoły realizowano szereg programów i działań profilaktycznych ukierunkowanych na promocję zdrowia psychicznego, rozwój kompetencji społeczno-emocjonalnych, przeciwdziałanie uzależnieniom oraz bezpieczne funkcjonowanie w świecie cyfrowym. Szkoła przystąpiła do ogólnopolskiej kampanii „Dzieciństwo bez Przemocy”, której celem było zwiększanie świadomości na temat praw dziecka, przeciwdziałania przemocy oraz budowania bezpiecznego środowiska wychowawczego.		

	Uczniowie uczestniczyli w programie „Młode Głowy. Otwarcie o zdrowiu psychicznym”, wspierającym rozwój dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży, uczącym rozpoznawania emocji, radzenia sobie z trudnościami oraz poszukiwania pomocy w sytuacjach kryzysowych. W ramach programu „Szkoła Odpowiedzialna Cyfrowo” realizowano działania związane z edukacją cyfrową, bezpieczeństwem w sieci, higieną cyfrową oraz odpowiedzialnym korzystaniem z nowych technologii. Uczniowie klas I-VIII uczestniczyli w warsztatach profilaktycznych organizowanych przez Centrum Wiedzy w ramach programu „Świat pasji bez nałogów”, promującego zdrowy styl życia, rozwijanie zainteresowań oraz kształtowanie postaw wolnych od uzależnień, Realizowano również projekty edukacyjne: 1. „Emp@tyczna Klasa” 2. „Sztuka Emocji” Ich celem było rozwijanie empatii, kompetencji społecznych i emocjonalnych, budowanie pozytywnych relacji oraz wzmacnianie dobrostanu psychicznego uczniów.		

	<u>Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu</u> W 2025 r. w Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu zorganizował dwie edycje spotkań z młodzieżą, w ramach obchodów: **1**.Międzynarodowego Dnia Walki z Depresją, w którym brali udział uczniowie, psycholodzy, pedagodzy (łącznie 96 osób) z niżej wymienionych szkół: -Zespołu Szkół Budowlanych w Bolesławcu, w dniu 24.02 25 r., -II Liceum Ogólnokształcące im. J. Korczaka w Bolesławcu, w dniu 26.02.25 r., -Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu, w dniu 28.02.25 r. **2**.Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego i Dnia Zapobiegania Samobójstwom w Bolesławcu. W spotkaniach uczestniczyli uczniowie, psycholodzy, pedagodzy i nauczyciele (łącznie 90 osób) ze szkół: -Zespołu Szkół Budowlanych w Bolesławcu, w dniu 20.10.25r., -Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu, w dniu 22.10.25r., -Zespołu Szkół Mechanicznych w Bolesławcu, w dniu 24.10.25r. Podczas tegorocznych obchodów uczestnicy brali udział w prelekcji „Profilaktyka depresji wśród młodzieży”, warsztatach dramatoterapeutycznych, a także w zajęciach relaksacyjnych z psychologiem i zajęciach z terapeutą zajęciowym w pracowni ceramicznej. Celem wydarzeń było nie tylko podniesienie		

	świadomości na temat depresji, ale także wskazanie praktycznych narzędzi do radzenia sobie z trudnościami emocjonalnymi. Dodatkowo w dniu 22 października zorganizowaliśmy dzień w Ośrodku Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej, aby osoby zainteresowane mogły skorzystać z fachowej pomocy naszych specjalistów.		

Cel operacyjny 4.1 Systematyczne wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych

Zadanie	Podmiot/ Opis działania	2024 r.		2025 r.	
		Liczba świetlic osoby/ koszt		Liczba świetlic osoby/ koszt	
1. Prowadzenie świetlic dla dzieci z programem wzbogaconym elementami edukacji i profilaktyki uzależnień.	**<u>Wydział Społeczny UM</u>** W roku 2025 funkcjonowały: 1.Świetlice profilaktyczno – środowiskowe przy 3 szkołach podstawowych na terenie miasta Bolesławiec tj. SP nr 2, SP nr 3 i SP nr 4. 2. Świetlica profilaktyczno- środowiskowa, pozaszkolna prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu - prowadzenie Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży przy ul. T Kościuszki.	76 dzieci i młodzieży 15 dzieci i młodzieży	54 729,80 zł 109 761,27 zł	80 dzieci i młodzieży 15 dzieci i młodzieży	61 563,14 zł 119 957,96 zł

2.Realizacja projektów dotyczących Specjali-stycznego i Terapii Uzależnień.	**<u>I. Wydział Społeczny UM</u>** rozlicza pod względem merytorycznym i finansowym poniższe zlecone działania: 1.Program pn. „Miejski Ośrodek Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem” – realizowany przez MOPS w Bolesławcu. W ramach ww. programu pomocy udzielali w roku 2025: -psychoterapeuta (wsparcie psychoterapeutyczne osób indywidualnych oraz całych rodzin), -dwóch psychologów (konsultacja psychologiczna i poradnictwo, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych oraz w radzeniu sobie w sytuacjach przemocy w rodzinie; pomoc w rozwiązywaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie, w tym: bezradność wychowawcza, zaburzenia zachowania i emocji u dzieci i młodzieży, kryzys wieku dorastania, przemoc w rodzinie), -instruktor uzależnień (wsparcie i poradnictwo dla uzależnionych i współuzależnionych), -specjalista psychoterapii uzależnień (działania psycho-edukacyjne z elementami terapii), -streetworker poprzez pomoc i wsparcie osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością w ich trudnościach życiowych oraz kierowanie podopiecznych do placówek, w których uzyskają pomoc w postaci zabezpieczenia socjalno-bytowego m.in. Schroniska	991 osób	410 011,86 zł	937 osób	427 518,16 zł

	PCK w Bolesławcu lub innych schronisk, noclegowni, oddział detoksykacyjny itp., terapii uzależnień, -pedagog, socjoterapeuta – psychoedukacja oraz wsparcie terapeutyczne dzieci, młodzieży i rodzin, -prawnik. 2.Stowarzyszenie „Odnowa Życia” w Bolesławcu -realizacja zadania pn.: „Prowadzenie działań wspierających dla osób i rodzin wychodzących z uzależnienia lub pozostających w abstynencji”. **II.** **Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Bolesławcu**. W 2025 r. Ośrodek prowadził konsultacje z rodzinami, dziećmi i młodzieżą. W ramach opieki środowiskowej przeprowadzono wizyty w miejscu zamieszkania osób objętych wsparciem. Z rodzinami prowadzona była psychoterapia rodzinna. Wśród najczęstszych problemów dzieci i młodzieży zgłaszających się do Ośrodka były zaburzenia emocjonalne i zachowania wynikające z uwarunkowań zarówno środowiska rodzinnego jak i szkolnego, zaburzenia depresyjne, a także zachowania autodestrukcyjne.	80 osób 5448 konsulta-cji, 841 rodzin objętych psychote-rapią rodzinną	24.000,00 zł	80 osób 5765 Liczba wszystkich udzielo-nych świadczeń 263 rodzin objętych psychote-rapią rodzinną	25.000,00 zł

	III. Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna Dominującymi problemami osób zgłaszających się do poradni były: -trudności w nauce, -wady wymowy, -zaburzenia rozwoju małego dziecka wynikające z niepełnosprawności, -zaburzenia zdrowia psychicznego: zaburzenia depresyjne, samookaleczenia, mutyzm, zaburzenia lękowe, -zaburzenia emocjonalne: odrzucenie przez grupę rówieśniczą, rodziny niepełne, rozwody rodziców, konflikty w rodzinie, wyjazdy zarobkowe za granicę. **IV. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci** -Rozwijanie poradnictwa rodzinnego i edukacji pedagogicznej służących rozpoznawaniu zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. -Współpraca z instytucjami zajmującymi się pomocą prawną oraz psychologiczną i pedagogiczną dla osób z problemami. -Kierowanie rodziców i dzieci do instytucji i osób współpracujących z organizacją.	102 konsulta-cje; 16 dzieci objętych opieką specjalisty-czną		86 konsulta-cje ; 44 dzieci objętych opieką spejalisty-czną	W 2025 r. udzielono porad 17 osobom.

3.Udzielenie wsparcia finansowe-go i rzeczo-wego osobom uzależnio-nym i ich rodzinom.	**<u>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</u>** Wielkość i rodzaj udzielanej pomocy oraz liczba objętych pomocą. Osoby i rodziny w których dominującą dysfunkcją był alkoholizm i narkomania mogły skorzystać z pomocy finansowej i rzeczowej w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych.	W 2024 r. – 115 rodzin/tj. 139 osób w rodzinach	921 729,30 zł	W 2025r. - 121 rodzin/tj. 170 osób w rodzinach	1 128 591,53 zł

Cel operacyjny 4.3 Zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinie

Zadanie	**Podmiot**	**Działanie**	**Wskaźniki**	
1.Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030.	Podmioty wskazane w Programie	W listopadzie 2024 r. na sesji Rady Miasta Bolesławiec przyjęto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.	Wskaźniki ujęte są w Programie i w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030.	
2.Prowadzenie działań podejmowanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.	MOPS, Policja, Prokuratura, Kuratorzy Sądowi, Pedagodzy Szkół, PCPR, Placówki Służby Zdrowia, MKRPA		**2024 r.**	**2025 r.**
		1.Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego	6	6
		2.Spotkania grup diagnostyczno-pomocowych	828	927
		3.Sporządzanie NK	131	168
		4.Wszczynanie postępowań z art. 207 KK	5	9

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Prowadzenie ośrodka Interwencji Kryzysowej (zadania: zapewnienie schronienia dla osób w kryzysie i prowadzenie poradnictwa psychologicznego)	**Liczba osób objętych wsparciem w 2024 r.** Pomoc w formie schronienia - 13 osób Poradnictwo psychologiczne – 95 osób	**Liczba osób objętych wsparciem w 2025 r.** Pomoc w formie schronienia – 4 osoby Poradnictwo psychologiczne - 50 osób

Cel operacyjny 4.4 Rozwijanie systemu wsparcia na rzecz osób i rodzin zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych

Zadanie	Podmiot	Działanie	Liczba osób 2024 r.	Liczba osób 2025 r.
1. Rozwijanie zasobów mieszkań socjalnych.	**MZGM**	1.Liczba lokali z najmem socjalnym w zasobie komunalnym	135	124
		2.Liczba lokali socjalnych przyznanych osobom bezdomnym	1	1
		3.Ogólna liczba rodzin oczekujących na mieszkania z Gminy Miejskiej Bolesławiec	127	135
		4.Liczba rodzin oczekujących na przydział lokali socjalnych / eksmisje, niskie dochody	NS:66/E:104	NS:71/E:100
		5.Liczba przydzielonych lokali socjalnych	4	9
		6. Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	56	55
2. Przyznawanie świadczeń z przeznaczeniem na utrzymanie mieszkania.	**MOPS**	Dodatki mieszkaniowe: 1. Liczba zarejestrowanych wniosków 2. Kwota wydatkowana w zł	684 1 161312, 87 zł.	649 1 186 083, 38 zł.

		Liczba 1. Gospodarstw domowych 2. Średnia miesięczna kwota dodatku mieszkaniowego w zł Bon energetyczny: 1. Liczba zarejestrowanych wniosków 2. Kwota wydatkowana w zł Dodatek osłonowy: 1. Liczba zarejestrowanych wniosków 2. Kwota wydatkowana w zł Dodatek węglowy: 1. Liczba zarejestrowanych wniosków 2. Kwota wydatkowana w zł Dodatek do innych źródeł ciepła 1. Liczba zarejestrowanych wniosków 2. Kwota wydatkowana w zł Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe dla gospodarstw domowych 1. Liczba zarejestrowanych wniosków 2. Kwota wydatkowana w zł	668 295,95 zł 1417 447 280,26 zł 788 241 898,98 zł W 2024 r. nie realizowano W 2024 r. nie realizowano 87 38 263,70 zł	404 309,12 zł 12 2 799,54 zł W 2025 r. nie realizowano W 2025 r. nie realizowano W 2025 r nie realizowano W 2025 r. nie realizowano

3. Prowadzenie działań, których celem jest odpracowywanie zadłużeń czynszowych.	**MZGM**	Liczba podpisanych porozumień w sprawach o odpracowania czynszu Wielkość spłaconych zadłużeń przez ich odpracowanie	88 122 725,15 zł	62 113 551,00 zł
4. Realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	**Schroni-sko PCK**	Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności sporządzane są w ośrodkach pomocy społecznej. Każdy podopieczny Schroniska ma indywidualny program. Placówka PCK wspólnie z podopiecznymi realizuje ten program w Schronisku.	55 osób	60 osób
	MOPS	1. Liczba podpisanych kontraktów socjalnych z osobami w kryzysie bezdomności. 2. Liczba usamodzielnionych osób w kryzysie bezdomności.	36 0	44 0

5.Zabezpieczenie potrzeby schronienia osobom w kryzysie bezdomności zwłaszcza w porze zimowej, w tym tworzenie nowych miejsc schronienia.	**Schroni-sko PCK**	Liczba osób w kryzysie bezdomności przebywających w schronisku w 2025 r. Polski Czerwony Krzyż / Oddział w Bolesławcu/ w ramach realizacji zadania publicznego pt.: „Udzielenie schronienia osobom bezdomnym w Ośrodkach wsparcia w formie schroniska dla bezdomnych oraz zapewnienia tym osobom posiłku i niezbędnego ubrania”. Zgodnie z zawartą umową Schronisko zapewnia 32 miejsca z terenu miasta Bolesławiec oraz powiatu bolesławieckiego. W 2025 r. z placówki z podziałem na poszczególne Gminy skorzystało: - Gmina Bolesławiec – 44 osoby, - Gmina Wiejska Bolesławiec – 6 osób, - Gmina Gromadka – 3 osoby, - Gmina Nowogrodziec – 2 osoby, - Gmina Warta Bolesławiecka – 4 osoby, - Gmina Osiecznica – 1 osoba. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Bolesławcu zapewniło: - 32 miejsca do spania w ogrzewanych pomieszczeniach -wyposażonych w łóżka, materace, kołdry, poduszki, koce, ręczniki. Pokoje są wyposażone w szafy ubraniowe, stoły, krzesła, telewizory, itd. Schronisko opuściło: - 15 osób dobrowolnie, - 3 osoby zostały aresztowane, - 2 osoby zostały aresztowane/powróciły do schroniska, - 2 osoby przyjęte po opuszczeniu ZK, - 1 osoba otrzymała mieszkanie z zasobów Gminy,	55 osób	60 osób

		-11 osób wynajęło mieszkanie we własnym zakresie, -1 osoba wyjechała na terapię, -11 osób uczestniczyło w terapii w trybie niestacjonarnym, -1 osoba uczestniczyła w mitingach, -6 osób przebywało na oddziale detoksykacji, -3 osoby podjęły zatrudnienie w ramach umowy o pracę, -3 osoby podejmowały krótkoterminowe prace interwencyjne zlecone przez PUP. W 2025 r. przyjęto 9 nowych osób, nie korzystających do tej pory z tej formy wsparcia. W celu uniezależnienia się ekonomicznego i społecznego poprzez np. podjęcie zatrudnienia podejmowano współpracę z instytucjami tj. PUP w Bolesławcu, nawiązywano kontakt / w różnej formie: telefonicznej lub e-mail z potencjalnym pracodawcami, a także ośrodkami pomocy społecznej. W ramach pracy społecznej prowadzono rozmowy motywując do : - rejestracji w PUP, korzystania z ofert szkoleniowych PUP; udziału w Pracach Społeczno - Użytecznych; nabycia autoprezentacji w poszukiwaniu pracy; rozwoju zawodowego / uzyskania zaświadczenia o odbyciu kursu/; porad specjalistów np. psycholog, terapeuta uzależnień; dbałości o wygląd zewnętrzny, chęci zmiany swojej sytuacji; utrzymywania zdrowia na optymalnym poziomie; zgłoszenia do poradni odwykowej / efekt: udział w terapii/; udzielono wsparcia finansowego ze środków stowarzyszenia.		

		Udzielano pomocy w następujących działaniach: - wypełnianiu i kompletowaniu dokumentacji do np. MZGM, orzecznictwa, -sporządzano odwołania od wyroków, postanowień Sądów oraz NFZ, -sporządzano CV i listy motywacyjne, -w kompletowaniu wyposażenia do mieszkań, które otrzymali podopieczni, -umawiano wizyty u lekarzy specjalistów itd. Na bieżąco: - udostępniano na tablicy oferty pracy na terenie miasta Bolesławiec oraz powiatu. W 2025 r. ze wsparcia skorzystało 60 mężczyzn. Oddział PCK zatrudnia pracownika socjalnego, na bieżąco prowadzono tzw. spotkania „społeczności”, na których omawiano działania związane z powrotem podopiecznych na: rynek pracy, do społeczności lokalnej, ewentualnej pomocy w załatwianiu spraw urzędowych. Prowadzono również zajęcia mające na celu umiejętność: gospodarowania własnym budżetem – podopieczni objęci są świadczeniami pieniężnymi z pomocy społecznej lub posiadają środki finansowe pochodzące z wynagrodzenia za pracę lub rent i emerytur - ze względu na brak umiejętności zarzadzania własnym budżetem – prowadzona jest kasa przychodów i rozchodów, motywuje się do opłacania w pierwszej kolejności swoich zobowiązań wynikających z wcześniejszego, patologicznego trybu życia; na		

		spotkaniach przypomina się o obowiązku opłacania należności za pobyt w placówce; Aktywizowano podopiecznych poprzez: - udział w różnych działaniach na rzecz Schroniska tj. dbanie o posesje wokół placówki oraz ścieżkę prowadząca do lasu; odbiór darowizn, dostarczanie do urzędów i instytucji korespondencji, wysyłanie poczty, robienie drobnych zakupów na rzecz placówki; asystowanie w zakupach opiekunowi, asystowanie podczas wizyt lekarskich np. starszym mieszkańcom placówki itd.; - codziennie wg ustalonego przez kierownika placówki harmonogramu zajęć / tygodniowe/ - wykonywano dyżury w np. łazience, korytarzu, kuchni, stołówce, przygotowywano posiłki, wykonywano drobne prace remontowe, prowadzono pralnię oraz ogrodnik pielęgnował wyhodowane i pozyskane rośliny zielone. Wszystkie działania, które realizowano miały na celu poprawę funkcjonowania podopiecznych nie tylko na terenie placówki, ale w lokalnym społeczeństwie. ZAPEWNIENIE noclegu - łóżko, pościel i szafkę na odzież, ręcznik, naczynia, mydło, szampon = 365 dni noclegu -wyżywienie - trzy posiłki dziennie, w tym jeden gorący, -dostęp do dwóch łazienek z natryskami, z ciepłą wodą, umywalkami i toaletami (otrzymują mydełko, papier toaletowy, szampon, korzystają z maszynki do strzyżenia), -możliwość skorzystania z pralek, lodówek, oglądania telewizji.		

		Pomieszczenie na izolatkę z łóżkiem, szafką i osobną toaletą i natryskiem.		
	PCPR/ OIK	PCPR w Bolesławcu prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej z miejscami noclegowymi przy Al. Tysiąclecia 32d/2 w Bolesławcu. Pobyt w OIK ma charakter bezpłatny i czasowy – zasadniczo trwa do 3 miesięcy, z możliwością jego przedłużenia w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Pomoc świadczona przez Ośrodek jest ukierunkowana na przezwyciężenie sytuacji kryzysowej, odzyskanie równowagi psychicznej oraz nabycie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania. Osoby korzystające ze schronienia objęte są wsparciem pracownika socjalnego oraz specjalistycznym poradnictwem.	W 2024 r. - 13 osób	W 2025 r. - 4 osoby
		Schronienie i wsparcie dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży Na mocy art. 47 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży, które doświadczają przemocy domowej luz znajdują się w sytuacji kryzysowej, mogą korzystać ze wsparcia domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Ze względu na brak takiej placówki na terenie Powiatu Bolesławieckiego, realizacja tego zadania została powierzona Powiatowi Lubańskiemu na podstawie porozumienia zawartego w dniu 25 lipca 2024 r. Zakres udzielanej pomocy obejmuje w szczególności	-	5 osób

		całodobowe schronienie, wsparcie psychologiczne i terapeutyczne oraz pomoc prawną i socjalną.		
	Miejski Ośrodek Pomocy Społe-cznej w Bolesła-wcu	Udzielenie schronienia osobom będącym w kryzysie bezdomności w Schronisku poza Bolesławcem:		
		-schronisko dla osób będących w kryzysie bezdomności	10 osób koszt: 149 536,00 zł.	8 osób koszt: 130 229,04 zł.
		-schronisko dla osób będących w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi	6 osób koszt: 143 704,00 zł.	11 osób koszt: 311 909,00 zł.